

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—
V upravi prejeman mesečno K 1-90

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petlivrstna (72 mm):
na enkrat po 15 v
na dvakrat " 13 "
na trikrat " 10 "
na večkrat primeren popust.
Poslano in rekl. notice:
enostolpna petlivrstna (72 mm)
30 vinarjev.
Izhaja:
vsak dan, izvenemli nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Socialna demokracija v Pulju.

Pulj, dne 7. julija 1911.
Sicer doni to nekako čudno onemu, ki pozna Pulj, kakor tudi onemu, ki ve, da ima to mesto takorekoč večalimanj vojaški značaj. Pa naj doni čudno ali ne, istina je, da so se znali socialni demokratje tudi v Pulju ugnezditi. Organiziranih udov sicer ta stranka ne šteje mnogo, vendar pa, kakor je razvidno od zadnje državno-zborske volitve, pri kateri je dobil soc. dem. kandidat 1982 glasov, ni njene moči podcenjevati. V zadnjem času, sosebno pa za časa zadnjih volitev so napenjali vse sile, da pridobijo kolikor mogoče največ delavstva, kar se jim je deloma tudi posrečilo. Kot agitatorično in reklamacijsko sredstvo so si postavili dve točki, in sicer boj proti draginji in pa boj proti izdatkom za militarizem. K prvi točki bi ne bilo mnogo oporekati, ko bi ti bratci pogledali stvar s prave strani. Toda od njih se sliši samo vpitje. Pametnih nasvetov ali pozitivnega dela za odpravo draginje pri njih ni najti in s čisto naravnega vzroka, ker nimajo smisla za to in ker se jim v resnici tudi za to ne gre pri tem manevru. Gre se jim le za ukrepitev njihovih vrst. Kar se tiče druge točke glede nastopa proti izdatkom za militarizem, je pa vredno, si jo ogledati malo bližje. Pulj je, kakor že uvodoma omenjeno, mesto z več ali manj vojaškim značajem. Že sama vojna mornarica šteje približno 12.000 mož. Tej je treba še prišteti precej tisoč pehote. Za vsem tem pride pa še mornarični vojni arsenal in druge važne in velike mornarične naprave, pri katerih je zopet zaposlenih kakih 5000 delavcev. Če se prišteje k vsem tem tisočem še precej velik uradniški aparat, potem je razvidno vsakemu, četudi Pulja ni nikdar videl, da nosi to mesto vojaški značaj. Da si je vojna mornarica ustvarila v Pulju svojo glavno in največjo vojno luko in da je ustvarila tu svoj veliki arsenal z mnogimi drugimi velikimi napravami, v tem je bila dana temu mestu prihodnost in prilika razvitka. Pri tej priliki je umestno povdariti, da je uprava vojne mornarice velika pospeševateljica vseh občno korist in blagor mesta pospešujočih naprav. Z vsakim korakom do razvitka vojne mornarice je prihod uradništva in delavstva večji. Ta množitev prebivalstva je bila dosežaj in je še v prid Slovanov. Kolikor

bolj se razvijajo mornarične naprave, tem večji je prihod Slovanov. Posebno se množi število slovanskega delavstva. Če bo vojna mornarica mogla njen program izvršiti, potem je brezdvomno, da bodo v Pulju v doglednem času zavladali Hrvatje in Slovenci, katerim še danes laška kamora odreka vsako najmanjšo pravico do eksistence.
Z razvitkom vojne mornarice pa je začela zeleneti tudi stranka socialne demokracije. To je tista stranka, katera je za časa državnozborskih volitev najbolj rohnela zoper vojno mornarico. Skoro na vsakem rdečem shodu se je čulo, da treba z vsemi silami nastopiti proti povišanju mornarice in da treba z vsemi močmi delati na to, da se jo, če mogoče, sploh uniči. Rdeči govorniki so nerazsodnim masam skušali dokazovati, da je današnje draginje največji vzrok militarizem; zato proč z njim. Noben rdeči govornik pa ni povedal, kam da bi v slučaju (na katerega bodo seveda rdeči bratci zastoj čakali), da se odpravijo mornarične naprave, spravili onih 5000 delavcev in njihove družine, katere imajo sedaj zaslužek od vojne mornarice. Ravno tako je tudi soc. demokratski kandidat Li-russi pozabil povedati, kam bi spravil onih 6000 delavcev z družinami, kateri so v ladjedelnici v Trstu zaposleni. Takih in enakih vprašanj bi se rdečkarjem stavilo lahko še mnogo. Ali niso posebno pri gradnji sedanjih velikih vojnih ladij dreadnoughtov tudi delavci železnih rudokopov udeleženi in kje so oni tisoči, kateri imajo sedaj svoj zaslužek v tovarnah za stroje in topove. Vsi ti tisoči in tisoči delavcev in njihove družine bi morale lakote umreti, ako bi socialni demokratje hoteli in mogli svoje obljube in terjatve izpolniti. Toda take in enake modre (?) točke njihovega programa so le pesek v oči nerazsodnega delavstva, katero skušajo na svojih shodih tako omamiti, da jim končno res sede nekaj nezavednežev in nezadovolježev na ta njihov protimilitarski lim. Da so se pa sosebno v Pulju tako močno pomnožile soc. demokratske vrste, tiči glavni vzrok v razširjanju socialno-demokratskega časopisja. To je treba priznati že iz tega vzroka, da se bo od druge strani to paraliziralo. Vse tukajšnje delavstvo je preplavljeno z rdečimi listi. Nič manj kot štirje taki listi se tu v velikih množinah spečavajo. Vsem tem rdečim listom pa ne stoji niti en sam list nasproti, kateri bi v soc. demokratskih listih nagromadene laži in

napade zavračal in odpiral poštemu delavstvu oči. Tu v tej točki leži vse zlo rdeče poplave v Pulju, in če se ne bo temu v najkrajšem času odpomoglo, preti mestu, ob katerem se nahaja edina avstrijska vojna luka, rdeča poplava. S socialno demokracijo pa preti pulskemu slovanskemu delavstvu še druga velika nevarnost, namreč raznarodovanje. V vodstvu puljske socialne demokracije, kjer je zastopana tudi skupina jugoslovanska, vlada najzagrizenejše Italijanstvo. Zato pač ni treba boljšega dokaza, nego to, da so se pri letošnjih državnozborskih volitvah pridružili socialnim demokratom (tudi jugoslovanskim) najzagrizenejši iredentisti, in to čedno zvezlo so sociji (tudi jugoslovanski) italijanski kamori plačali s tem, da so glasovali pri ožji volitvi za italijanskega kamorasa dr. Rizzija. Toraj ne samo to, da se dajo slovanski delavci omamiti od soc. demokracije proti svojemu kruhu, katerega si v Pulju služijo skoro izključno pri vojni mornarici, oni so v trenutku, ko stopijo v rdeči tabor, tudi narodno izgubljeni. Slovanski delavec v Pulju, kateri prestopi prag rdečega labora, stopi obenem tudi v italijansko-iredentovsko protiaustrijsko družbo. O kakem internacionalizmu pri puljski socialni demokraciji ne more biti govora. To je ta družba že neštetokrat pokazala. Ne bi se motil oni, ki bi trdil, da se pravi na jugu podpirati laškega socialnega demokrata, podpirati indirektno laško stranko. Ker pa bijejo Hrvati in Slovenci v Pulju boj proti laški kamori, katera jim odreka vse pravice do javnega življenja, moral bi ta boj veljati tudi zaveznici italijanske kamore in iredente in ta je puljska socialna demokracija. Delavstvo tvori v Pulju veliko maso slovanske stranke in zato je treba napeti vse moči, da se to delavstvo ohrani Slovanstvu, da ne uto- ni v socialni demokraciji, združeni z italijansko iredento. Da bo pa mogoče to doseči, bo treba sedaj tako razširjenemu soc. demokratskemu časopisju držati ravnotežje s poštemim in podučnim časopisjem. Zato bo pač dolžnost vsakega, da k temu kolikor mogoče pripomore. Mnogo je zamujenega, zato rešiti, kar se še rešiti dá! Z razširjanjem dobrega časopisja pa bo treba tudi skrbeti za organizacijo slovanskega delavstva, in sicer z organizacijo, katera bi se tudi v bistvu popolnoma razlikovala od socialne demokracije. O tem ob priliki.

Jugoslovanska strokovna zveza.

Skupina paznikov prisilne delavnice je imela občni zbor v soboto zvečer. Poročila odborova se vzamejo na znanje. Skupina šteje 27 članov. Občni zbor je posetil tudi načelnik J. S. Z., c. kr. zdravstveni svetnik in deželni odbornik dr. Ivan Zajec. Z ozirom na napade v »Jutru« in »Narodu« na skupino, se je konstatiralo, da je skupina dosegla že v prvem letu dva uspeha: Odpravila se je nočna služba pri vratih g. ravnatelja Poljanca ter se dosegli štirinajst-dnevni dopusti. Navdušenje za skupino je vzpričo dejstva, da se liberalni ravnatelj Poljanec upira vsakemu napredku v službi, veliko. Upati je, da se bo dalo za skupino še marsikaj doseči kljub jamranju nesrečnega Ljubiča. V odbor so bili voljeni večinoma stari odborniki, izven Ljubiča seveda, ki se je prelevil v liberalca. Občni zbor je sprejel protestno resolucijo proti rovanju industrijskega sveta proti vladnemu načrtu starostnega zavarovanja.
Savska skupina je imela občni zbor včeraj ob 9. uri popoldne v »Delavskem domu«.
Javorniška skupina je pa imela občni zbor ob 3. uri popoldne na Koroški Beli. Odborova poročila in poročila o občnem zboru centrale sta obe skupini navdušeno odobrili. Na obeh shodih je govoril c. kr. deželni zdravstveni svetnik in deželni odbornik dr. Ivan Zajec. Govoril je o nevarnih potih, katera hodi socialna demokracija in pozival delavstvo, da se z vnmom oklepa J. S. Z., ki je edina resnična zastopnica delavstva na slovanskem jugu. Resolucija proti atentatom na starostno zavarovanje je sprejela z velikim odobravanjem.
Trboveljska skupina J. S. Z. je imela v nedeljo, dne 9. t. m. svoje občno zborovanje. Skupina šteje že nad 60 članov. Občni zbor je odobril poročila načelnika (J. Supan st.), tajnika in blagajnika. V načelstvo skupine so izvoljeni: Predsednik Ivan Supan st., njegov namestnik: Anton Kurent, zapisnikar: Supan Ivan ml., blagajnik: Leopold Offacius; odborniki so: Ignacij Lamprečnik, Josip Kurent, Franc Govešek, namestnika: Ignacij Stendler in Dominik Forte, revizorja: Vekoslav Božič, Ivan Steble. Poročilo o sklepih glavnega občnega zbora (poročal Ant. Kurent) se je z navdušenjem vzelo na znanje. Zastopnik glavnega odbora, Moškerc, je govoril o nevarnih potih, po katerih hodi socialna demokracija in pozival delavstvo, naj pristopa Jugoslovanski

LISTEK.

Josip Vandot:
Vilranec.
Pripovedka iz davnih dni.
(Dalie.)
Grajščak se je vsedel na stol. S pestjo je udaril po mizi, da so zazveneli kozarci. »Kaj takega!« je sikal. »Kaj takega! Taka nesramnost!« — Obrnil se je k lovem in škripajoč z zobmi je zavpil: »Še danes pojdetje v vas pa mi privedete begunca nazaj. Obesiti ju dam na najvišjo smreko... Jaz jih...«
A ni izpregovoril do konca. Kajti zablistalo se je, da je jemalo vid; obenem pa se tresčilo, da so zašklepetala okna in se je razpočilo steklo na njih. Zveneč je padlo v dvorano, ravno grajščaku pred noge. Odskočili so prestrašeni lovci in tudi sam grajščak je skočil na noge. Gledali so molče drug drugega, kot bi se izpraševali, kaj pomeni vse to.
Tam doli pod gradom pa se je prikazal hipoma velik plamen, ki je švigal semtertja in lizal okrog sebe. Razločno se je videlo kroginkrog: lepe njive, visoka drevesa, ki so se priklanjala pred

silnim viharjem do tal.
»Pristava gori!« so zaklicali prestrašeni lovci. Gnjetli so se k vratom, da gredo gasit. Grajščak jih ni zadrževal. Kakor v sanjah je gledal doli na gorečo pristavo in se ni premaknil s svojega mesta. Bežali so lovci iz dvorane, kakor bi jih bilo strah. Še trije ali štirje so se rinili k izhodu. Tedaj pa se je obrnil grajščak hipoma. »Matizelj,« je izpregovoril zapovedujoče, »ti ostaneš tukaj!«
Valpet Matizelj je obstal. Omahoval je nekaj trenutkov. Toda, ko je pogledal gospodu v blede, grozni obraz, se je obrnil. Molče je sedel na stol in je gledal temno predse na tla. Iz oblakov se je vtilo. Vihar je sipal debele kaplje skozi razbita okna, da se je nabrala v nekaj trenutkih v dvorani voda.
»Matizelj, ali misliš, da pogase ogenj?« je vprašal grajščak zamolklo. Matizelj je dvignil svoj plašni obraz. Pogledal je doli na gorečo pristavo. Razločno je videl, kako so prihiteli lovci v dolino in so dirjali semintja okrog pristave. Toda naenkrat so se zbrali zopet. In kakor tolpa splašenih jelenov so bežali potem od ognja, dalje v črno noč, proti vasi.
»Ni rešitve,« je odvrnil malodušno. Zopet je povsili glavo in je strmel nemo predse.

»Kakšna noč! Kakšna nevihta!« je mrmral grajščak. Hodil je po dvorani gori in doli z mračnim obrazom, zatopljen v globoke misli. Kako strašna noč! In sredi te noči, sredi grozne nevihte tavata njegova žena in hčerka. Morda ste šle in ne najdete pravega pota. In to malo, slabotno dete, ta nedolžna Elza se je stisnila kdovekje k samotnemu grmu in je od strahu izdihnila svojo zlato dušico.
Grajščak se je prijel za glavo in je zastokal. Moj Bog, zakaj je ni šel že takrat iskat, ko mu je sporočila žena, da je deklica izginila? Kje je bilo njegovo očetovsko srce takrat? — Mrzlo in neprijazno je odslavil ženo, in reva je šla, in Bog ve, kje zdihuje zdaj sredi grozne noči za zlatim, edinim otrokom! O, kje je bilo njegovo srce, kje? Morebiti pa ga še nima ne...
Globoko v prsih je zapelo grajščaka s tako silo, da si je pričel puliti lase. Stokal je kakor bi ga tiščala za vrat močna pest in ga davila. Hipoma mu je vstalo pred očmi vse njegovo življenje. Kaj je storil vsa dolga leta? Ničesar. Zatiral je svoje podanike in jih mučil kakor trinog. Delal je z njimi kakor z živino in niti trohice dobrega jim ni storil. Zaničeval je in preziral blago ženo, ki ga je ljubila in napeljevala k dobremu. A ni je poslušal, ampak se ji

je samo rogal. Ni se menil za svojo hčerko, ki se mu je sladkala kakor nedolžen angelček. Ni ji pogledal v zlate oči, ampak jo je odrinil mrzlo od sebe. — Zdaj je spoznal, koliko sta morale trpeti soproga in hčerka zaradi njega. V duhu je videl zdaj vse solze, ki so jih morali pretočiti tlačani zaradi njega. In bilo je solz žezero.
Pulil si je grajščak zdaj obupan lase. Nocoj mu je prišlo vse to spoznanje, nocoj se mu je zbudilo srce. Kako naj popravi vse, kar je storil zlobnega v svojem življenju? Kako naj popravi, da ga ne zadene božja kazen? — Božja kazen! Nikoli ni mislil na njo, a nocoj se je spomnil. Mraz ga je stresel in zgrozil se je sam pred seboj. Kaj, če ga udari božja roka, udari že danes zaradi pregreh, ki jih je počenjal vse svoje življenje? Kaj se ni že pokazala v tem, da sta izginile soproga in hčerka in sta morebiti poginili sredi grozne nevihte? Kaj ni goreči blisk, ki je zažgal njegovo lepo pristavo, maščevalna roka božja?
Grajščak se je vsedel na stol. Z rokami si je stiskal vročo glavo in stokal je tako obupno, da ga je gledal Matizelj strahoma in je mislil, da je prišel njegov gospodar ob um. Vse besede so mu zamrle, in srce mu je stiskalo groza. Zunaj pa je treskalo kot na sodnji dan in grad se je tresel, da se je

Strokovni Zvezi.

Sejo predsednikov in odbornikov ljubljanskih in okoličanskih krščansko-socialnih delavskih društev je sklicalo v nedeljo dopoldne načelstvo J. S. Z. v posvetovalnici »Ljudskega doma«. Sklenilo se je, da prirede vsa naša ljubljanska in okoličanska društva še ta teden prostostne shode proti napadu industrijskega sveta na delavsko starostno zavarovanje.

Sestanek ljubljanskih in okoličanskih zaupnikov in zaupnic slovenskega krščansko-socialnega delavstva sklicuje Jugoslovanska Strokovna Zveza v četrtek ob 8. uri zvečer v »Ljudskem domu«.

Podporno društvo delavcev in delavk ima jutri zvečer v »Ljudskem domu« shod, na katerem poroča poslanec dr. Krek. Po tem shodu je občni zbor skupine Jugoslovanske Strokovne Zveze, tobačna tvornica.

Načelstvo Jugoslovanske Strokovne Zveze.

Šolsivo.

Kamniška podružnica »Slomškove zveze«, je zborovala pretečeni teden v Vodica. G. predsednik pozdravi navzoče zborovalce in povdarja, da so S. L. S. razni elementi pribijali na križ zasramovanja, a minil je za njo Veliki petek, vstala je krepka, močna in pomnožena ter sedaj veličastno triumfira po vsej Sloveniji.

Tudi mi že čutimo Veliki petek v svojem srcu, že smo pri zadnji štaciji, vstali bomo, in kmalu pride čas, ko bodo žele pomnožene vrste »Slomškove Zveze« vesele triume med slovenskim učiteljstvom. Gdč. Odlasek nam je po dala učni načrt za pouk o gospodinjstvu v ponavljalni šoli. Skrbno je gdč. referentinja sestavila svoje delo, kajti po tem načrtu si bodo deklice pridobile obilo znanja za poznejše življenje. Tovariš g. Kermelj upravičeno povdarja, da se bo po novem načrtu moral razširiti čas ponavljalne šole.

Tov. g. Slapšak se zavzema za kuhinje v ljudskih šolah, kjer bi se deklice praktično poučevale kuharstva. Obrtno nadaljevalnih šol je že nekaj na Kranjskem, a za kmetiško ljudstvo je slabo preskrbljeno v tem oziru. Gdč. Odlasek priporoča, da stopi glede tega učnega načrta v stik tudi z drugimi strokovnjakinjami in naj poda pri prihodnjem zborovanju definitivni učni načrt o pouku gospodinjstva.

O tej točki mi bodi dovoljenih nekaj besed. (Op. poroč.)

Kakšna je bila ponavljalna šola do danes? V ponavljalni šoli se je vedno le ponavljala tvarina vsakdanje šole, saj posebnih načrtov (za gospodinjstvo) za ponavljalno šolo nismo imeli. Izvzemši opravičnih spisov in ročnih del se deklice niso naučile prav nič novega. Ker so se spuščale v ponavljalno šolo navadno vse učenke, ki so dovršile 12. starostno leto, ne glede na to, v katerem razredu oziroma oddelku so bile zadnje leto (mnogokrat tudi s 4. do 5. nezadostnimi redi, kakor se je godilo do letos na naši šoli) je bilo v ponavljalni šoli toliko »različnih talentov«, da o kakem skupnem ponavljanju niti govora ni bilo, saj je bilo včasih nad tretjino učenk, ki niso znale najpriprostejšega računa iz deljenja. Kako naj bi te sledile računom iz praktičnega življenja? Kakor pri računstvu tako je bilo tudi pri ostalih pred-

metih, nič čudnega, če ponavljalna šola ni donajala nobenih koristi, ampak se je smatrala glede otrok le kot nekaka olajšava šolskega obiskovanja v zadnjih dveh letih, od strani učiteljstva pa kot nekako breme. Zatorej je le iskreno pozdraviti novo reformno gibanje.

Po novem učnem načrtu, kakor ga je nam sestavila vrla tov. gdč. Minka Odlaskova, se bo nudila deklicam popolnoma nova tvarina, samo stvari, katere bodo rabile v življenju. Pouk ponavljalne šole ne bo več dolgočasen, saj bo nudil toliko novega, zanimivega. Biti pa mora vse praktično, zato se mi ne dopade sledeči stavek v načrtu: »Tam kjer se nahaja šolski vrt, naj bi dekleta to znanje pokazale praktično na vrtu s tem, da bi obdelovale vrt in oskrbovale cvetice.« Učenke naj se vede na vrt, tam naj se jim da priliko, da same skrbje za uspevanje zelenjadi. Na vrtu naj se jim pokaže, koliko škode napravijo gosenice, črvi, tu v naravi naj se jih pouči, kako zatirati te škodljivce. Tudi pridobivanje semena doma je važna stvar. Le na vrt, povsod na vrt! Če ni šolskega, pa na kakega drugega! V načrtu še vedno preveč bojejo stavki, n. pr.: »Pri mesu naj se govori o soljenju in sušenju prašičjega mesa. — Pri mleku naj se govori o krmljenju živine itd.« Jaz pa mislim takole: Pri soljenju naj se govori o soljenju, pri krmljenju naj se govori o krmi in o krmljenju itd. Le proč s suho teorijo v zatohlih šolskih sobah! Besede so že nekaj, a zgledi vlečejo!

Vkuhanje sadja? Tudi od tega pouka ne bi imele učenke skoro nobene koristi, dokler se jim to ne bo pokazalo praktično v kuhinji. Isto velja tudi o shranitvi stročevja, zelenjadi i. dr. Pustimo kolikor mogoče suhe teorije in navajajmo učenke, da bodo pod nadzorstvom učiteljice same vse to naredile. Le potem bomo uverjeni, da učenke vso stvar res razumejo.

O priliki, ko se govori o bacilih in nalezljivih boleznih, naj se vplete tudi pouk o prvi pomoči pri raznih nezgodah, n. pr. kako ravnati z utopljenici, z zastrupljeni, pri kačjem piku itd.

Pri ročnih delih naj se opusti pletenje nogavic, ker to morajo znati vse učenke že v tretjem šolskem letu. Dekleta naj ne šivajo in krpaajo le perila, uče naj se krpiti tudi zgornjo barvasto obleko. Ker se že v vsaki vasi najde v boljših hišah šivalni stroj, zato tudi šivalni stroj v ponavljalno šolo! Ozira naj se tudi na račune, ki jih rabijo šivilje, saj bode marsikaka deklica tudi šivilja. Ali bi ne kazalo tudi poučiti učenke, kako prati in likati perilo, — obleko sploh? Gotovo! Navadimo učenke, da bodo ponosne na snažno perilo in na čedno obleko. Ko se jim govori o sadju, naj se jim pove, kako odstraniti sadne madeže iz perila, obleke; drugič zopet najdemo priliko, da jim povemo, morda tudi pokažemo, s čim in kako se odstranijo oljnati madeži, madeži od tinte, kolomaza itd. Važna je snažnost obleke, in ne zaostaja naj snažnost v hiši. Ravno po nekaterih kmetijskih domch je glede snage prav slabo. Povejmo deklicam, kako naj snažijo tla, kako naj izbrisavajo prah in kako naj skrbje za sveži zrak. Snažna kuhinja, lepo umita posoda kaže pridno gospodinjino.

Učni načrt je sestavljen izborno, gdčna. referentinja naj oprostí mojim opazkam, a vsekakor ga je prikrojiti — vsaj v nekaterih predmetih — po kra-

jevnih razmerah. Vse, kar se bo poučevalo v trgu, se gotovo ne bo moglo vzeti v kaki hribovski enorazrednici. Nikakor pa v to ne zadostujejo le zimski meseci, kakor je bilo to dosedaj, ampak se bo moral pouk raztegniti tudi na pomladni in letni čas, če hočemo poučevati praktično.

Za učiteljice naj se prirede tečajji, da si tako pridobe potrebno znanje te stroke, a pozabiti se ne sme, da naj se ne misli samo na to, kako bi se reformirala ponavljalna šola, ampak vnaprej naj se poiščejo tudi viri, da se bo učiteljice za težko, prekornostno in pošteno delo v ponavljalni šoli — tudi pošteno nagradilo! Pregovor pravi: »Brez dela ni jela« — a jaz pristavim: »Brez jela pa tudi ne more biti dela!«

Ker je bil referent č. g. Markun zadržan, izostalo je nadaljevanje predavanja o potovanju v Jeruzalem.

Nato je tov. g. Slapšak predaval o ženski emancipaciji. Zanimivo je govoril naš dični predsednik in poudarjal, da je glede ženskih pravic že storjen prvi korak s tem, da je dala Slovenska Ljudska Stranka ženskam občinsko volilno pravico, ki jo smejo izvrševati učiteljice osebno. Dajmo ženskam svobodo, dajmo jim pravic, saj je rekel Bog obema skupaj: »Gospodujta!« Poslušajmo lepoto besed, ki nam kličejo: »O, kako lep je rod v svoji slavi, vekomaj venčan obhaja zmago!« — Nad eno uro trajajočemu predavanju je sledilo živahno odobravanje. Le naprej za žensko svobodo, za njih pravice! Tov. g. Slapšak predlaga resolucijo, da se imajo naše plače izjednačiti z onimi državnih uradnikov od XI. do VIII. plačilnega razreda. Sprejeto!

Saj res, dohodki so vedno enako nizki, stroški pa vsled draginje redno večji, da, za 100 odstotkov višji. Pri trguje se nam, a to pritrgovanje datira že iz dobe liberalnega gospodstva. Mnogo liberalnih grehov je pustila liberalna stranka, ki jih bo morala popravljati naša S. L. S.; tudi naše plače, ta greh, podedovan od liberalnih gospodov, ki so vladali deželo, čaka S. L. S. in njene poslance, da ga odstranijo. Naša S. L. S. se dosedaj ni mogla ogreti prav za regulacijo plač, kajti če je bil pri kaki volitvi kje le kak liberalen glas, bil je glas učitelja. Sedaj je temu drugače in zadnjič nam je č. g. dr. Krek zagotovil, da pride predlog za izboljšanje našega gmotnega položaja iz vrst poslancev S. L. S. — Odobravanje.

Zborovalci so poslali S. L. S. in njenim poslancem brzojavko-čestitko k zmagi. Prisrčno je bilo slovo od našega vrliga predsednika tov. Slapšaka, ki mu kličejo: Stoj krepko! Pogumno razvijaj prapor Slomškove zveze tudi na svojem novem mestu — v prijazni Radovljici! Bodi zdrav!

Polres na Ogrskem.

Kakor smo že poročali v soboto, je pretresel strašen potres ogrsko zemljo. Od ljubljanskega potresa sem se v naši državi še niso pojavile podzemeljske elementarne moči s tako silo, kot so se zdaj na Ogrskem. Poročila so naravnost strašna. Potres ni uničil samo Kečkemetu, marveč je strašno gospodaril tudi po drugih ogrskih krajih. Dva sunka, ki sta trajala prvi tri, drugi štiri sekunde, sta napravila toliko gorja in nesreče ubogemu človeku. Potres so čutili v Budimpešti, Szegedinu, Aradu, Miskolczu, Komornu, Gödöllu in v Hatranu. Najstrašnejše je pa div-

jal v Kečkemetu in v Nagy Körösu. Središče srednje močnega potresa s tektoničnim značajem je bilo v Temešvaru in v Kečkemetu. Tako močni potresi so v ogrski nižini jako redki.

V Budimpešti

sicer potres ni napravil veliko škode, a prebivalstvo se je le prestrašilo in bežalo na ulice. Poškodovana je norišnica, podrl se je tudi neki dimnik.

Kečkemetski občinski svet.

Kečkemetski mestni svet je imel v soboto ob 7. uri jutraj sejo. Izdal je oklic na prebivalstvo, naj se pomiri. Policija zaznamuje hiše, ki jih je poškodoval potres, katere morajo predvsem popraviti. Vse delo na novih stavbah je ustavljeno; zidarji in drugi delavci se bodo porabili za popravilna dela. Vse trgovine so zaprte. Ljudje se boje iti nazaj v hiše in bivajo na cestah.

Škoda v Kečkemetu.

Škoda, ki jo je povzročil potres, je nepreračunljiva in znaša več milijonov. Na rotovžu ni ostala nobena soba nepoškodovana. Arheološki zakladi mestnega muzeja so uničeni. S sodnega poslopja je padla fasada s kipom boginje pravice.

Podrlo se je nešteto hiš!

Poleg poslopja narodnogospodarske banke se je podrlo nešteto malih hiš. Niti ena hiša ni v Kečkemetu nepoškodovana. Franc Jožefova huzarska vojašnica in dva paviljona sirotišnice so se morali izprazniti.

Ljudje pod razvalinami.

Požarni zid palače luteranske cerkvene občine se je podrli na hišo nekega zdravnika, ki se je vsled tega udril. Zdravnika in njegovo ženo so izrekli nezvestna iz razvalin. Več oseb je bilo vsled padajoče opeke in kamenja ranjenih! V Maria-Hegy-Tanka se je podrli neka hiša ter pokopala pod seboj lastnika in njegovih 9 otrok! Telefonske napeljave v Kečkemetu so uničene.

Zemlja se je odpirala!

Poroča se nadalje: V bližini neke podrte hiše na prostem v okolici se je odprla zemlja. Iz odprtine se izliva neka vroča tvarina in se izpuhtevajo žvepljeni plini. Zupan je šel v spremstvu adjunkta o-gyalskega observatorija na lice mesta ter je konstatiral, da prihaja modrikasta peščena masa iz zemeljske notranjosti.

Iz strahu zblaznelo več ljudi!

Strašno bobnenje in potres zemlje je umevno grozno prestrašil ljudi. Neke ženska, ki je spala na polju, se je tako prestrašila, da je zblaznela, a ne samo ta, marveč zblaznelo je tudi v Kečkemetu vsled potresa več žensk, ki so jih morali odvesti v bolnišnico.

Prebivalstvo se ne upa v hiše.

V Kečkemetu nihče ne biva v hišah. Ljudje spe na prostem tako kakor se ob ljubljanskem potresu Ljubljančani nismo upali prenočevati po hišah.

Velika škoda v Nagy Körösu!

V Nagy Körösu ni ostala nepoškodovana niti ena hiša. Več hiš se je podrlo. Ubiti sta bili dve osebi!

Potres po drugih ogrskih krajih.

V Hodmező-Vasarhelyju je po potresu prestrašeno prebivalstvo zapustilo hiše in bežalo na prosto, kakor tudi v Szolnoku, Tiszi-Tóldvaru in Kalocsi. V Czegledu se je baje tresla zemlja celih 20 sekund (?). Porušilo se je več dimnikov. Zidovje kaže velike razpokline.

zdelo, da se poruši zdajpazdaj. Matizeljna je bilo strah. Vedel je, da sta z grajščakom sama v gradu, in to prepričanje mu je vzelo ves pogum. Da bi bila zdaj zbrana v dvorani lovska družba, bi se krohotal vkljub groznemu bliskanju in grmenju. Tako pa se je stiskal v kot in od strahu se mu je tresel ves život. Kakor v mrzlici so mu sklepčali zobje in oči so mu begale plašno okrog po dvorani. Rad bi se bil izmuznil in ubežal iz grada. Rajši bi stal zunaj pod milim nebom, kakor pa tu sredi dvorane. A bal se je gospoda; zato pa je ostal.

Naenkrat je vzdignil grajščak glavo. Pogledal je valpta z udrtimi očmi. »Matizelj,« je rekel trudno, »ali veruješ v kazni božjo? Ali veruješ, da Bog vé za vsako hudobno dejanje, ki si ga učinil? Matizelj, odgovori mi, kakor ti misli srce.«

Valpet je prebledel še bolj. Dvignil je tresoč roko in je zajecjal: »O, gospod... ne govorite tako! Samo nočoj ne...«

»Ali se ne upaš govoriti odkritosrčno?« je nadaljeval grajščak. Pogledal je svojega valpta in se je nasmehnil pomilovalno. »Kaj te je strah, Matizelj? Strah svojih lastnih grehov? Morda se spominjaš besed stare Špele, ki jih je govorila danes? Kaj, če se izpolnijo in

bo treba dajati račun za svoja dejanja? Kaj boš rekel takrat, Matizelj? In kaj bom rekel jaz?«

Ničesar ni odvrnil valpet. Še bolj se je stisnil v kot in si je zakril obraz z rokami. Pri vsakem blisku in pri vsakem gromu se je stresel, kot bi pričakoval, da ga udari zdajpazdaj božja roka. Grajščak pa je gledal kalnih oči in po vsem obrazu mu je bila razlita globoka, srčna žalost.

»Ne boj se, Matizelj,« je nadaljeval mehko, kakor da bi hotel tolažiti samega sebe. »Grdo sva delala v svojem življenju. Brez srca sva bila in usmiljenja nisva poznala... Glej, kje je danes moja hčerka? Morda leži mrtva sredi gozda, in bliski samo so ji svetili v poslednji uri. A jaz je nisem poznal do danes. Šele nočoj sem jo spoznal, ko je že prepozno, prepozno...«

Umolknil je grajščak pa je sklonil glavo. Zunaj pa je treskalo mah na mah, da se je zdelo, da se rušijo gore in se kotilijo z groznim ropotom v dolino, podirajoč vse, kar jim je na potu. Divji bliski so se vzpenjali z oblaka na oblak in tuintam je siknil kateri naravnost na zemljo. Gosti dež pa se je zagajal semintja in je udarjal na okna. Cela mlaka je že stala po dvorani, a nobeden ni zapazil tega.

Grajščak je pogledal zopet v kot,

kjer je čepel Matizelj. Oči so mu bile solzne — čudno, morda je jokal prvič v svojem življenju. Zle slutnje so ga navdajale in hudo mu je bilo tako, da bi se bil razjokal najrajši na glas.

»Matizelj, le nikar se ne boj!« je zaklical grajščak, da bi ga valpet lahko slišal med silnim bučenjem groma. »Glej, če nama pusti Bog, da doživiva jutrišnji dan, pa postaneva drugačna. Vse krivice poravnava in postaneva dobra človeka, da naju bodo hvalili povsod. Dobra človeka postaneva, in čuj, Matizelj, ljubili naju bodo, pa ne bova tako sama in zapuščena kakor nočoj.«

Grajščaku se je razmehčalo srce. Debele solze so mu tekale po licih. Saj je bil trdno prepričan, da je zdaj osamljen, da je mrtva njegova soproga in hčerka. Da so ju našli hlapci, bi bili gotovo prišli pred nevihto domov v grad. Silno bolelost je čutil v duši in peklo ga je tako, da je mislil, da mora zdajzndaj vzkopneti. Prišlo je k njemu kesanje, pozno kesanje.

»Ali me čuješ, Matizelj?« je govoril na glas. »Veliko, veliko morava popraviti. — Ali še veš, kako je ležal njen sin na trati? Nedoržen je bil kakor beli golobček. A tebi je bil na potu, zato pa je moral umreti mlad, tako mlad! Ali se še spominjaš, Matizelj?«

Valpet je poskočil na noge, ko je

zaslišal zadnje grajščakove besede. Kakor blazen je gledal na gospodarja, ki je vstal in stopil počasi k njemu. Roke je stegnil, kakor bi branil grajščaku, naj mu ne pride blizu. Premikale so se mu ustnice, a ni mogel izpregovoriti besede. — »Ali še veš, Matizelj, kako je ležal nedolžni mladenič na trati, ko ga je podrli krogla na tla? In njegove smrti si kriv samo ti. Ti si me zapeljal!«

Strašen se je zdel valptu grajščakov glas. Zdelo se mu je, da ne stoji pred njim njegov gospodar, ampak neka nadnaravna prikazen, ki ga kliče na račun. Luč na mizi je trepetala v vetru, ki je pihal skozi razbito okno, in lahne sence so se premikale po stenah. Od groze so se zježili Matizeljnu lasje na glavi. Zakrilil je z rokami; skočil je k vratom in jih odprl. Dirjal je na hodnik; toda z glavo je zadel ob stebel tako močjo, da je padel brez glasu na tla. Ko so se odprla vrata, je postal preprih. Močan veter je zapihal in hipoma je ugasnila svetilka na mizi. Nastala je tema, da grajščak ni videl ničesar več pred sabo. Pritipal se je do vrat in je zaklical bolestno: »Matizelj, Matizelj! Tudi ti si me zapustil...«

(Dalje prihodnjič.)

Živali naznanjale potres.

Kakor ob ljubljanskem in drugih potresih so bile živali zelo nemirne, kakor se poroča iz Budimpešte. Konji so se trgali od jaslí. Ptíči so bili pred potresom tudi tako prestrašeni kakor so, kadar opazijo kako ptico roparico.

PROTI REVOLUCIJI NA PORTUGALSKEM.

Na Portugalskem je baje vse mirno. Severno portugalsko mejo straži 35.000 portugalskih vojakov, kordon se pa že tudi pripravlja ob južni meji. Portugalska vlada je odkrila zaroto v armadi. Baje so nameravali vojniki zarotniki z dinamitom pognati v zrak vojake, ki so zvesti republiki, nakar so se nameravali polastiti trdnjave Vran-na do Casulló. Ko se je zarota odkrila, je pobegnilo veliko v zaroto zapletenih častnikov in vojakov na Špansko, kjer se zbirajo monarhisti v Orenseju. Ene-ga voditelja zarotnikov, podpornatelja portugalskih državni železnic, Fer-reira Mesquitta so zaprli, ko se je hotel odpeljati v Pariz.

CESAR ODPOTOVAL V IŠL.

Cesar se je pripeljal v soboto z dvornim vlakom ob 1. uri 30 minut v IŠL. Cesarja so v IŠlu slovesno sprejeli. Cesar izgleda prav dobro. Njegov glas je krepak, vojašk.

Vabilo

na

redni občni zbor
Kat. tiskovnega društva
v Ljubljani,

ki se vrši

v ponedeljek, dne 17. julija 1911 ob 10. uri dopoldne v posvetovalnici Kato-liškega tiskovnega društva v I. nad-stropju, Kopitarjeva ulica šte. 6.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Volitev odbora.
3. Slučajnosti.

Odbor.

Dnevne novice.

+ **Liberalni advokatje.** Liberalnim advokatom ni bila S. L. S. še nikdar prav posebno pri srcu. Zakaj ne, to sam Bog vedi, to je pa gotovo, da je velik del te mržnje pripisovati dejstvu, da je S. L. S. s svojo ljudsko politiko že marsikak načrt te gospode prečrtala in je upliv liberalnih nekdanj vsemogočnih advokatov v slovenski javnosti zelo padel. Ljudsko gospodarsko delo S. L. S. v deželi je izpodrinilo fraze liberalnih advokatov in ti ne morejo še zdaj pozabiti onih časov, ko je bil liberalni advokat na Kranjskem neomejen vladar ljudstva. Pretečeni petek so obglavljali na shodu liberalne stranke v gostilni pri Mraku na Rimski cesti trije liberalni advokatje Rav-nihar, Tavčar, Triller in živinozdrav-nik Ribnikar Slovensko Ljudsko Stranko in je Ribnikar prerokoval, da niso časi več daleč, ko bomo »moralí pograbití za culico in iti, kakor so šli na Dunaju«. »Takrat bo nastopil dan našega maščevanja«, je vzkliknil Rib-nikar »in jaz za svojo osebo mislim, da ne bo lep za nje«. Resolucija, ki so jo sklenili na tem shodu je taka, da jo navzoči policijski komisar ni pustil na glasovanje in si je mestni uslužbenec Ribnikar upal napasti vladnega komi-sarja. Vsi liberalni advokatje so po-grevali stare tožbe o teptanju zakona od strani deželne oblasti nasproti libe-ralni stranki. Če je liberalen učitelj vsled prestopka šolskih dolžnostij pre-stavljen ali kaznovan, je to kršenje za-kona, če se naredi liberalnim županom konec njihovi strahovladí in upornosti ali drugim nerednostim v občinskem odboru s tem, da se jih kratko odstavi, je to zopet kršenje zakona. Kadar kak liberalen kompetent ne dobi službe, je to kršenje zakona. Če se kdo izmed naših ljudi pritoži zoper vladne odlo-ke, je to zopet kršenje zakona in tako naprej. Bilo bi smešno in otročje, ako bi hoteli te že neštetokrat ovržene laži zavračati. Liberalcem stoji vedno od-prta pot pritožbe in ako mislijo, da so prikrajšani, naj se samo te poti po-služijo. Če pa le ne bo miru, bomo pri-siljeni ob vsakem takem slučaju bodisi iz deželnega odbora, bodisi iz deželne-ga šolskega sveta vse podrobnosti pri-občiti, da bo javnost vedela, kako in-famni in lažnjivi so napadi »Sloven-skega Naroda«. Vse tiste, javnosti iz-ročene in prizadete osebe naj se pa po-

tem zaščitajo za priobčenje njihovih grehov liberalnim časnikařjem. Dru-gič naj bodo liberalci prepričani, da bodo krivične napade »Slovenskega Naroda« na naše poslance in deželne odbornike, čutili sami na lastnem te-le-su, ne da bi se jim pri tem krivica godila. To bo pa toliko časa, dokler se bodo naši poštřovalni in poštēni za-stopniki S. L. S., ki se jim ne more do-kazati niti pičica kake nepoštenosti ali osebne koristolovstva, obkladali v »Slovenskem Narodu« s psovkami: »osli«, »tlatovi«, »sleparji«, in drugimi takimi podlostmi. Dobro bi bilo, ko bi poslali naši poslanci vsakega takega liberalnega prosilca v uredništvo »Sl. Naroda«, da jim ne bo treba hoditi k »sleparjem in tatovom«. Tretjič bi opozorili ob tej priliki naše deželne po-slance, naj bi zbrali vse zadnje infame-ne napade »Slovenskega Naroda« na deželno gospodarstvo in o njih v pri-hodnjem zasedanju v zbornici obrav-navali in tako iz obraza v obraz enkrat pošteno obračunali z lopovščinami li-beralnih časnikarskih banditov okoli »Slovenskega Naroda«, katere krijeta dva deželna poslanca dr. Ivan Tavčar in dr. K. Triller. Ta dva sta odgovorna za vse tiste napade s katerimi se hoče naši deželni ugled in kredit jemati ne samo pri Kranjcih ampak tudi zu-naj na denarnem trgu.

+ **Občni zbor »Leonove družbe«** se vrši ob priliki katoliškega shoda jugo-slovanske mladine v četrtek 24. avgu-sta ob 4. uri popoldne.

— **Kmetijski poučen izlet.** Deželni odbor kranjski priredi za kmetovalce dne 23. julija t. l. poučen izlet na dežel-no posestvo Robež. To posestvo, name-njeno za izrejo mladih bikov, se je rav-nokar preuredilo v pašnik, ki more biti vzor zadržnim pašnikom. Posestvo meri 150 oralov, večina je gozda, pri-bližno tretjina se je izpremenila v vzoren pašnik, razdeljen v sedem ograje-nih oddelkov. Tu se pase in po pravilih razumne živinoreje vzreja za plemo 50 mladih bikov, nakupljenih na Kranj-skem. — Na posestvu je vzoren hlev, vzorno gnojišče in gnojnična jama. Ob-enem si bodo izletniki ogledali knezo-škofijsko pristavo v Goricanih, ki jo je dežela vzela v najem. — Povodom iz-leta bodo od 1. do 4. popoldne predava-nja o uredbi pašnikov, o stroških, ki so s tem združeni, o gnojenju travnikov in pašnikov, o uspehih paše pri živini itd. — Izleta se more udeležiti vsak po-sestnik, ki se za stvar zanima, v prvi vrsti pa se vabijo člani živinorejskih in pašniških združenj, katere namera-vajo urediti svoje zadržne pašnike. — Zbirališče udeležencev je pri gospodar-skem poslopu na Robežu. Od železni-ške postaje Medvode na Robež so izlet-nikom vozovi pri vlakih z Jesenic ob 9. uri 29 minut in iz Ljubljane ob 9. uri 30 minut brezplačno na razpolago. Rav-notako nazaj. Udeleženci dobijo v Ro-bežu tudi mrzlo kosilo s pijačo zastoj. Zlasti se priporoča izletnikom z Dolenj-skega, da si pridejo deželno pristavo ogledat. Ugodno zvezo imajo s prvim jutranjim vlakom. Zunanji udeleženci se naj oglase pri deželnem odboru v Ljubljani po dopisnicah do 20. t. m. Poznejši prosilcem bi se ne mogla priskrbeti vožnja in kosilo. Zadruga naj vpošljejo deželnemu odboru do iste dobe seznamke izletnikov, njim pa naj dajo izkaznice, da jih dotična zadruga pošilja.

— **Izlet na Gorjance.** Prihodnjo ne-deljo dne 16. julija bo o lepem vremenu izlet na Gorjance. Sv. mašo s primer-nim govorom bo opravil P. Pavel v cerkvi sv. Miklavža ob 10. uri. Udeležniki, ki se vabijo v obilnem številu naj pri-neso potrebno hrano s seboj. Torej vsi prijatelji turisticke prihodnje nedelje na Gorjance!

— **Razpis službe.** Na stavbni in umetni strokovni šoli v Teschnu ob L. (Česko) je razpisano s 1. septembrom 1911 učno mesto IX. čin. razreda za me-hanično-tehnične stroke. Prosilci naj u-lože na c. kr. ministrstvo za javna dela naslovljene prošnje, potem ravna-teljstva omenjenega zavoda najkasnej-še do 20. julija 1911. Od nastavljenca se zahteva drugi državni izpit iz stroj-niške stroke kake tehnične visoke šole in najmanj pet let industrijske skuš-nje. Natančne pogoje se lahko poizve pri tukajšnjem »Zavodu za pospeševanje obrti na Kranjskem«, Dunajska cesta št. 22.

— **Senzacionalna aretacija.** V so-boto popoldne so aretirali v Gorici Jos. Naglosa iz Krmína, znanega industrial-ca in bivšega laškega deželnega poslan-ca. Aretacija stoji v zvezi z razpravo radi Banke popolare. Pri banki je imel po Collejevi izpovedi kredita 500.000 K na male obresti v škodo banki. Po bi-lanci leta 1910. znašajo vse izgube ban-ke 2.237.507 K 19 vin.

— **Poroka.** V soboto se je poročil gosp. Zdravko Simonič, poštni uradnik

v Opatiji, z gospodično Marico Brešča-kovo iz Grgarja.

— **Idrijska podružnica S. P. D.** priredi v nedeljo dne 16. julija izlet na Javornik.

— **Imenovanje.** Cesar je imenoval duhovnika ljubljanske škofije preč g. Riharda Zajca za vojnega kurata.

— **Zemljevid »Matice Slovenske«.** Vsem naročnikom tega zemljevida na-znamjamo, da je bil zemljevid v roko-pisu že izdelan pred poldrugim letom, da pa še ni izšel vsled tiskarsko-teh-niških ovir.

— **Leteno poročilo c. kr. Franc Jo-žefove gimnazije v Kranju za l. 1910 11.** ima sledečo vsebino: »Kostanjeviške mestne pravice«, spisal Franc Komar-tar; »K Vezuvovemu izbruhu«, spisal dr. Fr. Mischitz; »Strelna vaje«, poro-ča prof. dr. Capuder; šolske vesti. Na gimnaziji v Kranju je bilo koncem leta 1910/11 328 učencev s privatisti vred, ki jih pa je bilo 16. Izmed učencev je bilo 324 Slovencev, 3 Nemci in 1 Čel. Po bivališču starišev jih je bilo 97 iz Kranja, 231 od drugod. Za vstop v višji razred jih je bilo ob koncu šolskega leta odlično sposobnih 58, sposobnih 190, v splošnem sposobnih 15, nespo-sobnih 40; ponavljalni izpit jih je do-bilo 22, nerazredovani so 3.

— **Ogenj na Vrhniki.** V nedeljo zgodaj v jutru je pogorela na Vrhniki Karola Jelovška parna žaga. Nekateri cenijo škodo na 40.000 K. Sreča v ne-sreči je bila, da se niso vnele ogromne množine lesa ter da ni ogenj zajel tudi opekarne.

— **Strelna.** V nedeljo dne 9. julija je treščilo v hišo vdove Ane Grlica v Gor-njem Zabukovju, občina Trebelno. Zgo-rela je hiša in hlev. Tudi dveletni jun-ček je zgorel. Škoda je za ubogo dru-žino občutna.

— **Polet čez kvarnerski zaliv.** Dne 15. in 16. t. m. med 4. in 7. uro popol-dne bo nadporočnik Bier poskusil polet z letalnim strojem preko Kvarner-ski zaliv ter obenem tudi doseči med-narodni višinski rekord.

— **Umrli je** v Gorici vpokojeni vodja deželne pisarne Albert Planšcič, in sicer je umrl v deželni umobolnici.

— **Utonil je** pri kopanju na odprtem morju pri Brajdici v bližini Suša-ka delavec Jernej Benda, rojen leta 1878. v Suhemdolu, v kamniškem okraju. Utonil je, ker ga je prijel krč in si ni mogel pomagati ter pripluti k bregu. Izvlekli so ga sicer na suho, a ker mu niso takoj pomagali z umet-nim dihanjem, je pozneje došli zdrav-nik konstatiral le še smrt.

Šlajerske novice.

š Slov. kat. akad. tehnično dru-štvo »Zarja« v Gradcu je na svojem III. rednem občnem zboru dne 8. julija 1911 »Zum Andreas Hofer« izvolilo per acclamationem za svojega častnega starešino č. g. Vinkota Vodopivca, vi-karja v Kronbergu na Goriškem, v pri-znanje zasluga, ki si jih je pridobil na glasbenem polju za slovensko ljudstvo in posebno za katoliško mladinsko or-ganizacijo.

š **Liberalizem v zdihljajih.** Ne gre več. Vse kaže na to, da bode liberalne gospodarske organizacije na Štajer-skem zares kmalu konec. Naš list je že večkrat poročal o stanju raznih li-beralnih zavodov, ali jasne slike si do danes še nikdo ni mogel ustvariti. Za-pravo pa je reč prav resna. Liberalna zadržna zveza v Celju pojema kot lu-čica, kateri primanjkuje najpotrebnej-šega olja. Prišla je že celo tako daleč, da ne more izplačevati niti najmanj-ših zahtev. V razjašnjevanje položaja naj služi dejstvo, da se mora braslovška posojilnica, ki ima tirjati od zadržne zveze 20.000 K, vedno tožiti za denar. Omenjeni zavod je namreč zahteval svoj denar v znesku 20.000 K, da se mu izplača, a celotne vsote ni mogel nikoli dobiti. Naposled so se zedinili tako, da bode zadržna zveza plačevala po ob-rokih 1000 K. Pa tudi tega ugodnega pogoja se ni mogla držati. Sedaj se vrši tožba za tožbo in ni neverojetno, da pride do splošnega poloma.

š **Tatvina hranilne knjižice.** Pri Sv. Jakobu v Slovenskih Goricah je bila ukradena posestniku Francu Kle-menčiču od dne 17. do 20. junija hra-nilna knjižica v znesku 460 K. Vsota je naložena pri mariborski občinski hra-nilnici. Tat je razven tega ukradel še 80 K denarja. Pred nakupom knjige se vsakdo svari.

š **Hotel »Beli vol« v Celju** je dobil z junijem novega hotelirja v osebi g. Josipa Stelzerja, ki je oskrboval prej gostilno »Zur Stadt Graze«, ki je sedaj tudi v slovenskih rokah. Gospod in go-spa Stelzer sta pokazala tekom svojega delovanja, da si znata goste pridobiti in si jih tudi obdržati. V celem obratu se opaža sedaj novo življenje. Sloven-ski hotel pripravljamo vsakomur, saj je

postrežba popolnoma zadovoljiva.

š **Kreditna banka v Celju?** Te dni se je mudil v Celju bivši ljubljanski župan g. Ivan Hribar in je baje študi-ral pogoje in možnost za ustanovitev podružnice kreditne banke.

š **Občinske volitve na Ptuj** so se vršile v soboto v tretjem razredu. 556 volilcev je oddalo 371 glasov in sicer je odpadlo na nemške liberalce dve tret-jini glasov.

š **Na dan hčerine poroke umrl.** V Mariboru je preteklo soboto popoldne nenadoma umrl 54letni gostilničar Ferdinand Hirschmann, nekoliko ur po poroki svoje hčere.

š **Ubijalec žene hotel podkupiti pričo.** Iz Konjic poročajo: Posestnik in gostilničar Štefan Založnik v Oplotnici je živel že dalje časa s svojo ženo v ved-nem prepiru, vsled česar je dostikrat med njima prišlo tudi do pretepa. Ko sta se 3. t. m. zopet prepirala, je Založ-nik tako zagnal ob tla svojo ženo, da je udarila z glavo ob rob neke ograje in vsled poškodbe kmalu nato umrla. Da bi se ne izvedelo ničesar o tem, je dal Založnik natakariči, ki je bila priča ce-lemu prizoru 100 K, da bi molčala. Ta pa kljub temu ni bila tiho in je o do-godku pripovedovala dalje. Ko je iz-vedelo o tem orožništvo ter hotelo are-tovati Založnika, je hotel ta izvršiti samoumor, kar pa so mu preprečili. Oddali so ga okrajnemu sodišču v Konjicah.

VABILO

na veliki shod za mladeniče in može, ki se bo vršil v nedeljo, 16. julija 1911 v romarski cerkvi sv. Kozma in Dami-jana na Krki.

Spored:

Ob ½10. uri sv. maša v župni cerkvi na Krki, pri kateri nastopi godba Orlov iz Škocijana in Št. Jurija.

Ob ½11. uri javen ljudski shod, pri katerem bosta govorila deželna poslan-ca in odbornika dr. Evgen Lampe in dr. Ivan Zajec.

Popoldne ob 3. uri pete litanije Matere božje. — Po litanijah prosta za-bava, pri kateri sodeluje orlovska god-ba iz Škocijana in Št. Jurija.

Može iz bližnje in daljne okolice, mladeniči, posebno iz Marijinih družb in bratje Orli, pridite v najobilnejšem številu na ta shod!

Ljubljanske novice.

Ij **Učence Slovenske trgovske šole v Ljubljani** je »Slovenski Narod« prav pobalinsko napadel, češ, da tulijo in razgrajajo na Medjatovem dvorišču. Vsled nam došlih informacij konšta-tiramo, da noben učenec imenovane šole ne prihaja na to dvorišče, naj-manj pa kar v celih gručah. Iz »Naro-dove« laži je razvidno samo to, da skuša prvi slovenski trgovski šoli se-veda iz golega rodoljubja vzeti ugled, ki si ga je tekom svojega obstoja pri-dobila.

Ij **Izlet »Ljubljane«** na Dobravo, Vintgar in Bled se je včeraj izvršil v najlepšem, vzornem redu. Z »Ljublja-no« je poletelo okolu 200 izletnikov. Med izletniki je ves čas vladala naj-boljša volja in splošno se je izražala želja, naj bi »Ljubljana« take družin-ske izlete večkrat prirejala. Na Dobra-vo nas je pozdravila iz zvonika sloven-ska trobojnica in ubrano pritrkavanje zvonov. Pri sveti maši, katero je v cerkvi na Dobravi daroval urednik č. g. Kerhne, je pel moški zbor Nedvedo-vo »K tebi srca povzdignimo«. V Vint-garju sta prišla »Ljubljano« pozdravit dež. poslanec č. g. župnik Piber in župan gorjanski g. Jan. G. Piber je v navdušenem govoru pozdravljal »Lju-bljano«, kot važen kulturni faktor, kot nositeljico harmonije med nami. V imenu izletnikov se je zahvaljeval go-spodu poslancu za pozdrav pevovodja g. Svetek, nakar sta moški in mešani zbor zapela nekaj lepih pesmi. Postrež-ba v Vintgarju je bila izvrstna, čuli nismo niti ene pritožbe. Tako je Žum-rova restavracija znatno pripomogla k izvrstnemu razpoloženju. Po obisku Bleda so izletniki odkorakali v Lesce, od koder so se z večernim vlakom od-peljali nazaj v Ljubljano. Med potjo je marsikdo lahko opazil velik razloček med našo in liberalno organizacijo. Pri nas lepo, ubrano petje, vzoren red — na škofjeloški postaji pa od vstopiv-ših Sokolov divje rjojenje, kolosalna pijanost in izzivanje. Ponosni smo bili na naše ljudi!

Ij **Katol. društvo rokodelskih po-močnikov** ima v petek, 14. t. m., ob 8. uri v dvorani »Rokodelskega doma« društveni shod. Na dnevnem redu se važne zadeve zato naj se vsi člani sho-da zanesljivo udeležijo. — V nedeljo, 16. t. m., ima društvo svoj izlet k Sv. Jo-štu, kakor je bilo določeno že na obč

zboru. Odhod na izlet je v nedeljo ob pol šest uri zjutraj z državnega kolodvora v Šiški. Društvo vabi tudi podporne člane in prijatelje, naj se mu pridružijo. Kdor se želi udeležiti, naj to naznani odboru do petka.

Iz rokodelski dom je daroval g. J. Kopač, svečar v Gorici, 20 K. — Bog povrni!

Iz Laibacher Kreditbank in Laibacher je priobčila danes »Laibacher Zeitung« po celi strani samonemški inserat. Če bi kaj takega napravila na primer »Ljudska posojilnica«, to bi bilo rjovenja v liberalnem časopisu.

Iz V spomin 30letnice Jurčičeve smrti bo »Slovenska Matica« izdala Jurčičevo spomenico, ki jo bo uredil društveni predsednik.

Iz Zrelostni izpiti na II. državni gimnaziji v Ljubljani so končani. Izmed 14 maturantov so jih izdelali 4 z odličnim uspehom, 6 z vsemi glasovi izpraševalne komisije, 4 pa z večino glasov izpraševalne komisije.

Iz Nesreča z motorjem nad Medvodami. Včeraj okoli 10. ure dopoldne se je blizu Svetja nad Medvodami zgodila nesreča z motornim kolesom, ki je imel priklopljen voziček. Vozil je z zmerno hitrostjo, ker pa je stroj nenadoma odpovedal, je zavozil v obcestni kamen. Vse tri potnike, eno gospodično in dva gospoda je vrglo z voza in so se vsi trije znatno poškodovali. Dočim se je voznik le neznatno poškodoval, si je gdč. Julijana Sitar iz Ljubljane zlomila nogo, g. Stanko Bergant pa si je izpahnil nogo in drugo tudi ranil. Ponesrečenca je inženir Czechowiczka, ki je slučajno privozil s svojim avtomobilom mimo mesta nesreče, prepeljal v deželno bolnišnico.

Iz V vodo sta hotela vreči dva delavca včeraj popoldne v Mestnem logu gozdnega čuvaja, kar se pa jima ni posrečilo, alj sta se pa zbala posledic. Kljub temu se bodeča morala zagovarjati pri pristojni oblasti.

Iz Pogreša se od dne 7. t. m. na Karlovski cesti št. 30 stanujoči čevljarški mojster Anton Toni. Ko je šel od doma je napisal v beležnik, da si bo končal življenje. Kdor ve o njem kake podatke naj jih prijavi mestni policiji.

P. n. naročniki!

Ponovi naj vsak naročnik, kdor želi še nadalje prejemati list.

Telefonska in brzojavna poročila.

ŽIVAHNO OBRAMBNO IN VZGOJEVALNO DELO NA SPODNJEM ŠTARJERSKEM.

Maribor, 10. julija. Včerajšnje nedeljo je priredila naša stranka na Sp. Štajerskem 15 prireditve, ki so bile posvečene skoro vse »Slovenski Straži«. Novi podružnici »Slovenske Straže« sta bili ustanovljeni v Hočah, kjer je govoril dr. Kovačič in v Dornovi, kjer je govoril Žebot. Povsod so bili lepi uspehi. V Št. Ilju, pri Sv. Križu nad Mariborom, v Št. Juriju ob južni železnici so se vršili občni zbori podružnic »Slovenske Straže« in so ondi govorili dr. Medved, dr. Leskovar in dr. Hohnjec. V Veliki Pirešici se je vršila ljudska veselica in prid »Slovenski Straži« in je ondi govoril dr. Korošec. V Dramljah se je ustanovila mladeniška zveza. Govoril je dr. Hohnjec. V Hočah in Framu sta bila politično gospodarska shoda. Govorila sta Pišek in Kemperle. Tudi druge priredbe so se dobro obnesle.

CESAR NA VELIKIH VOJAŠKIH VAJAH.

Dunaj, 10. julija. Cesar se udeleži velikih vojaških vaj in se 12. avgusta pripelje v Eperies. Cesar ostane na velikih vojaških vajah štiri dni.

NEMŠKI KRŠČANSKI SOCIALCI SE DALJE KREGAJO.

Dunaj, 10. julija. V dunajskem meščanskem klubu pride do ločitve. Tudi v predsedstvu občinskega sveta je spor med županom Neumayerjem in podžupanom Hierhammerjem. Desidentje ustanove svoj klub.

ČEŠKI VOLILNI KOMPROMIS VELJA TUDI ZA DEŽELNOZBORSKE VOLITVE.

Praga, 10. julija. V zadnji seji združenega mladočškega in narodno-socialističnega volilnega odbora v Pragi je neki udeležene izjavil, naj bi ob volitvah v češki deželni zbor nastopali skupno. Dr. Kramář je z zadovoljstvom vzel to izjavo na znanje.

POTRES NA OGRSKEM.

Kečkemet, 10. julija. Potres je tu napravil 10 milijonov škode.

DEFRAVDACIJA V SARAJEVSKI AGRARNI BANKI.

Sarajevo, 10. julija. V tukajšnji agrarni banki so zasledili defraudacijo 30.000 K. Neki uradnik je dvignil denar s pomočjo ponarejene hranilne knjižice.

PEKOVSKI POMOČNIKI V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 10. julija. Pekovski mojstri so vse pekovske pomočnike izključili do dela.

POVELJNIK AVSTRIJSKE MORNARICE PRI VAJAH NEMŠKE MORNARICE.

Berolin, 10. julija. Nemški cesar je povabil poveljnika avstrijske mornarice Montecuculiya k nemškim vojaškim vajam.

SLOVANSKI ČASNIKARSKI KONGRES.

Belgrad, 10. julija. Danes se je tu pričel slovanski časnikarski kongres. Doslej je navzočih 250 slovanskih časnikarjev.

NEMŠKO-FRANCOSKI SPOR.

Berlin, 10. julija. Današnji pogovor med zunanjim ministrom Kiderlenwächter in francoskim poslanikom Cambonom je pokazal, da ni nobene povoda za razburjenje, pač pa je na obeh straneh odkritosrečno želi, morebitne difference poravnati. Pričakuje se, da bo spor mirno rešen.

Teneriffa, 10. julija. Nemška križarica »Panther« je včeraj po polnoči odplula neznano kam.

TURKI IN MALISORI.

Cetinje, 10. julija. Turški poslanik je izročil črnogorski vladi osem točk, ki obsegajo razne olajšave Malisorom na davkih, obljube za zgradbe šol in cest itd. Te koncesije niso odvisne od vrnitve vseh vstašev, ampak se bodo pričele izvajati takoj.

VSTAJA V ARABIJI.

Carigrad, 10. julija. Veliki šerif v Mekki je pred enajstimi dnevi zasedel s svojimi vojniki prelaz Safajn. V Carigradu so pripeljali 250 vojakov, ki so bili ranjeni v bojih v Arabiji.

ODKRITA ZAROTA ANARHISTOV V BUENOS-AIRESU.

Buenos-Aires, 10. julija. Policija je odkrila veliko anarhistično zaroto. Zaprl so dva italijanska akrobata v katerih stanovanju je izsledila policija delavnice, kjer so se izdelovale bombe.

KOLERA V CARIGRADU IN V ANATOLIJI.

Carigrad, 10. julija. V carigradski bolnišnici je obel nek bolnik na kolero. V Anatoliji tudi napreduje kolera.

VELIKE POVODNJI V RUMUNIJI.

Bukarest, 10. julija. Vsled trajnega deževja so v Rumuniji reke tako narasle, da so prestopile vse bregove. Veliko vasi, kakor tudi mesta Prašiva, Bakav, Neamcu, so preplavljena. Vtonilo je tudi več ljudi. Škoda je zelo velika. Železniške zveze vzdržujejo le z največjo težavo.

POVODNJI V GALICIJI.

Lvov, 10. julija. Večdnevno deževje je povzročilo, da je prestopila reka Prut svoje bregove pri Kolomeji in poplavlja polja. Promet čez most, ki vodi čez Prut, je ustavljen. V nižjih delih mesta Kolomeje dere voda po ulicah, ki dosega okna stanovanj v pritličju. Na kolomejski lokalni železnici so morali ustaviti promet, ker obstaja nevarnost, da voda podplavi železniški nasip. Prekinjen je tudi ves železniški promet med Stanislavom, med Worochto in med Kolomejo in Zablotowem in med Jaremczem in Tatarowem.

POVODNJI V BUKOVINI.

Černovice, 10. julija. V dolini ob reki Prut pri Černovicah je prestopila reka Prut bregove in poplavlja dolino. Osebito veliko sta trpeli občini Stara Zuczka in Lenkoutz. Vojaki so delali celo noč. Most čez Prut pri Hlinitzu je odnesla voda. V Černovicah je utonila ena oseba, ena pa v Vaskovcu. Škoda cenijo na milijone. Rešenemu prebivalstvu preskrbuje hrano deželna vlada.

275 OSEB UTONILO.

New York, 10. julija. Ponesrečil se je parnik »Santa Rosa«. Utonilo je 275 oseb.

GLEDALIŠČE POGORELO.

Hamburg, 10. julija. Gledališče »Harmonia«, eno največjih varietetnih gledališč, je do tal pogorelo.

ŠTRAJK ZIDARSKIH DELAVCEV V PARIZU.

Pariz, 10. julija. Zveza delavcev v

stavbinskih obrtih je včeraj proglasila splošno stavko.

FRANCOSKA VLADA PROTI DELAVCEM.

Pariz, 10. julija. Francoska vlada je ukazala zapreti odbornike socialistične zidarske strokovne zveze Baritanda, Viana in Dumonta.

VELIKA VROČINA NA KRIMU.

Peterburg, 10. julija. Na polotoku Krimu je strašno vroče. Več oseb je umrlo na solnčarici.

AVTOMOBILSKA NESREČA PRI MONAKOVEM.

Monakovo, 10. julija. Avtomobil poročnika Gullmann je zadel v najhitrejši vožnji v brzovajen drog s tako silo, da se je popolnoma razbil. Poročnik König je obležal mrtev, poročnika Gullmaenn in Lencki in sofer so nevarno ranjeni. Nesrečo je povzročal sofer, ker je prenašlo vozilo.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA V MAINZU.

Mainz, 10. julija. Železniškega naspila je padlo 14 vagonov, ki so se popolnoma razbili. Škoda znaša nad 100 tisoč kron.

PONESREČEN EKSPRESNI VLAK.

Pariz, 10. julija. Ekspresni vlak Havre-Pariz je skočil v Nantesu s tira. Ranjenih je bilo več oseb.

KONČANA STAVKA V MANCESTRU.

Manchester, 10. julija. Stavka mornarjev je končana.

ZAVAROVALNI MONOPOL V ITALIJI.

Iz Rima poročajo: Minister Giolitti je odnehal od zahteve monopoliziranja zavarovanja za življenje. Z njegovim in trgovinskega ministra dovoljenjem je 4. t. m. vložil v italijanski zbornici poslanec Bertolini izpreminjalni predlog, ki nekako opušča monopol državne življenske zavarovalnice. Po tem predlogu naj bi se nameravani monopol omejil samo na slučaj smrti do 15.000 lir in doživetja do 1500 lir letne rente; preko teh zneskov naj bi bila dovoljena konkurenca zasebnih zavarovalnic. Poleg tega pa naj bi se uvedla tudi za te zneske šestletna prehodna doba, tekom katere pa bi se lahko pooblastile zasebne zavarovalnice, da smejo sklepati tudi zavarovalne pogodbe, ki bi se imele pozneje monopolizirati. Vsled tega nepričakovane obrata vlade je nastalo na levi, zlasti pri socialistih, veliko ogorčenje.

: Naročajte „Slovenca“ :

Razne stvari.

Nadvojvoda Karel Franc Jožef in njegova soproga na Češkem. »Narodni Listy« poročajo iz Brandyse ob Labi, da je dobil tamošnji občinski svet ob informirane strani obvestilo, da bo nadvojvoda Karel Franc Jožef po svoji poroki z princezino Zito Bourbon-Parma prišel za eno leto v Brandyse, kjer je bil tudi sedaj v garniziji. Imenovani list poroča tudi, da bo nadvojvoda imenovan na svoj rojstni dan za majorja.

Beneški odposlanci na Dunaju. Kot znano, so se letos v početku junija razširile vznemirljive vesti o zdravstvenih razmerah v Benetkah. 6. t. m. pa je dospela na Dunaj deputacija stalnega odbora, ki se je osnoval v Benetkah pod predsedstvom tamošnjega župana grofa Grimani in predsednika trgovske zbornice Supjeija, za varstvo interesov beneškega mesta. Oglasila se je pri italijanskem poslanstvu ter z uradnimi dokazili izkazala, da v Benetkah kolere ni, niti kake druge kužne bolezni. Od strani italijanskega poslanika in konzulata se je obljubila deputaciji popolna podpora, zlasti ker je tujski promet v Benetkah močno trpel radi vesti o slabih sanitarnih razmerah v Benetkah. Danes so beneški odposlanci odpotovali v Budimpešto, da se tudi tam zavzamejo za koristi beneškega mesta.

Proti Azijcem. V San Franciscu, Cal., se je osnovala liga, katere namen je, doseči izgon vseh Azijcev iz Zedinjenih držav. V kongresu Zedinjenih držav bo vložena tozadevni predlog. Kakor znano, Japonci in Kitajci ne morejo postati državljani Zedinjenih držav.

Grof Pejačević za mažarske časnikarje. Predsednik kluba hrvaške delegacije v Budimpešti, grof Pejačević, je te dni daroval za pokojninski sklad mažarskih časnikarjev 4000 kron. Hrvaskemu časnikarskemu društvu še ni nič daroval.

Grof Montecuccoli in nemška mornarica. Mornariški poveljnik grof

Montecuccoli je dobil povabilo od nemškega cesarja, naj prisostvuje 5. septembra paradi nemške mornarice v zalivu Kiela. Cesar Franc Jožef je za to že izdal svoje dovoljenje.

Protipoljski naseljevalni fond iz-črpan. Neka oficiozno inspirirana berlinska korespondenca opozarja na to, da je naseljevalni fond za Poznanjsko in vzhodno Prusko v toliko izčrpan, da ne zadostuje več, da bi se izvedel razlastilni zakon v obsegu, kakor ga namerava zakon iz leta 1908. V začetku tekočega leta je znašal fond okroglo 50 milijonov mark. V teku leta pa se je porabilo toliko denarja, da ga bo koncem etatnega leta 1911. zmanjkalo, tudi če se bo naseljevanje vršilo v počasnejšem tempu. Zaradi tega bi v letu 1912. za izpeljavo naseljevalne politike bilo na razpolago samo 25 milijonov mark, ki jih naseljenci izplačajo od izposojil v fond. Korespondenca meni, da naj prej oni, ki zahteva izvedenje razlastilnega zakona, zahteva novo zakonsko predlogo za izpolnjenje naseljevalnega fonda.

Zdravnik — roparski glavar. Iz Bermidji v Ameriki se poroča, da so tam zaprli zdravnika dr. Dumas, ki je obdolžen, da je bil načelnik roparske družbe, ki je izvrševala svoje zločine po celi severni Minnesoti. Podnevu je bil pošten, mnogospoštovan in vposlen zdravnik, ponoči je pa bajje — tako vsaj policija trdi, vodil ali vsaj navedel svoje tovariše k ropu. Pri preiskavi njegove blagajne so med drugimi stvarmi našli tudi šest dinamičnih nabojev.

Amerikanska vlada rabi mornarje. Mornarski oddelek severoameriške vlade Združenih držav potrebuje več tisoč mornarjev za moštvo na novih oklopnih »Florida« in »Utah«. Poleg tega pa izteče službena doba večim mornarjem tako da bo vlada zelo v stiski, kje naj dobi novo moštvo za izpraznjene prostore. Mornarji dobivajo po 16 dolarjev na mesec in imajo popolnoma prosto vse. Je tudi precej Slovencev med ameriški mornarji.

Napad na železniški vlak. V Pensilvaniji je 1. t. m. napadla roparska tolpa 12 našemljenih roparjev vlak. Roparji so napravili na tiru iz brzovajnih drogov barikado. Vlak se je moral ustaviti. Roparji so strašno streljali in oropali potnike, na kar so pobegnili v gozd. Ranjenih je bilo pet oseb.

Koliko velja opera v Parizu? Iz Pariza poročajo 16. junija: Poročilo o proračunu lepih umetnosti, ki ga je z veliko natančnostjo izdelal senator Rivet in ki se je pred kratkim razdelil med senat, ima postavke, ki bi zanimale tudi človeka, ki ne živi na Francoskem. Poročevalec trdi, da je deficit pariške opere brezpomemben, ako se primerja z deficitom milanske Skale (300.000 lir), dunajske dvorne opere (2.000.000 kron) in metropolitane opere v Ney-Yorku (okoli 1.200.000 K). Vsaka predstava v pariški operi velja najmanj 17.000 frankov. Stroški za 7000 svetilk, ki razsvetlujejo gledališče, znašajo vsak večer 900 frankov. Čiščenje gledališča po vsaki predstavi velja 200 frankov. V operi je uslužbenih najmanj 2000 oseb. Poročevalec je prišel do zaključka, da mora dovoljevati država svojim gledališčem večje podpore. Kar se tiče predstavljanja inozemskih umotvorov, je Rivet mnenja, naj bi francoski kompozisti ne kazali tako očito svojega krhoborstva. Zaradi tega se je namreč pred časom porabilo mnogo črnila v časopisu. Nekateri listi pristavljajo, naj francoski kompozisti, ako hočejo imeti uspeh, ne pišejo tako dolgočasnih oper.

Glavni dobitki državnih srečk je pri predzadnjem srečanju zadela srečka št. 483.442, ki je bila prodana v neki tobačni prodajalni v dunajskem prvem okraju. Dobitek je zadel nek reven dunajski potnik, ki je deset državnih srečk nakupil za 36 K in jih 9 prodal svojim znancem. Na zadnjo, ki jo je obdržal, je zadel glavni dobitek, ne da bi vedel za to. Srečko je nosil do 12. marca, tri dni pred zapadlostjo v žepu, narkar je šele dognal, da je zadel glavni dobitki, ki ga je tudi dvignil po odbitku državnih pristojbin.

Zavarovanje proti dežju. Iz Londona poročajo: Nekaj tednov so delale zavarovalne družbe zlate kupčije s tem, da so izdajale zavarovalne police za visoke vsote onim, ki bi imeli na dan kronanja angleškega kralja občutno škodo vsled dežja. Kolikor bližje je prihajal dan kronanja, tem bolj so padale od različnih družb zahtevane premije, toda zavarovalne družbe so z ozirom na nestalnost londonske klime še vedno zahtevale precejšnje vsote do predvečera slavnosti. Za tisoče oseb, zlasti za male trgovce, bi bil dež na dan kronanja »katastrofalnega« pomena. Na številnih lesenih tribunah, ki

so bile postavljene na raznih krajih mesta, je imelo komaj desetino sedežev platnene strehe. Ostali so bili popolnoma izpostavljeni vremenu, tako da bi, ako bi na dan slavnostnega spreveda ob priliki kronanja deževalo, večina onih, ki so najeli sedeže, morala opustiti namero, gledati spreved. Posamezni sedeži pa so veljali do 250 kron. Tudi ti lastniki sedežev so se skoro vsi zavarovali. Na drugi strani pa so se zavarovali tudi lastniki tribun proti dežju, ki bi jim lahko pokvaril vso kupčijo. Tako se je zgraditelj neke velikanske tribune zavaroval proti škodi za 200.000 mark. Zavarovanja so se sklenila na ta način, da so se zavarovalne družbe obvezale lastnikom polic plačati določeno odškodnino, ako bi od polnoči 21. junija deževalo do konca svečanostnega spreveda; ni pa treba, da bi deževalo ves čas, temveč bi zadostovala za izplačilo odškodnine tudi ena ura neugodnega vremena v omenjenem času. Ako tudi bi ne deževalo med svečanostnim sprevedom in bi padlo le trenutek pred končano slavnostjo par kapel dežja, bi bile zavarovalne družbe prisiljene izplačati zavarovalno vsoto. Tudi mnoge dame so se zavarovale, večinoma zaradi elegantnih toalet, proti vsakim nezgodam, ki bi se jim mogle pripetiti na tribunah; seveda plačati so morale mastne vsote.

Mednarodni sleparji. V Frankobrodu ob Meni se je 1. t. m. končala razprava proti mednarodnima sleparjema baronu Schenku pl. Schweinsbergu in trgovcu Tiboldu. Obadva sta sporazumno svoje žrtve sleparila pri igri za tisoče in tisoče. Nekega ogrskega huzarskega ritmistrja sta ob neki priliki obigrala za 4000 mark. Nekega nadporočnika, s katerim sta se seznanila v Parizu, sta obrala nekoč za 14.000 frankov. V Afriki sta spoznala nekega bankirja iz Barmena ter ga osleparila pri igri za velike vsote. Pozneje sta prišla s tem bankirjem zopet v Barmenu skupaj ter ga v igri osleparila za 35.000 mark. Najraje sta se mudila v velikih mednarodnih kopalščih, zlasti v Karlovi varih, kjer sta nešteto avstrijskih častnikov ogoljufala za ogromne vsote. Po končanem dokazovanju je bil baron Schenk obsojen na dve leti ječe in 6000 mark denarne kazni, Tibold na eno leto ječe in 200 mark globe.

Sin zaklal očeta. V Torre del Greco pri Neapolju se je 26. junija dogodil grozen zločin. 51letni mornar Antonio Pepe, oženjen z 47letno Anunciato Parigi, je imel sina Lorenza, s katerim je poizkusil vse, da bi ga naredil za poštenega delavca. S svojimi prihranki mu je otvoril stolarsko delavnico. Toda njegovim naklepom so se protivili ukrepi matere, ki je šla svojemu sinu v vsakem oziru na roko v njegovih živinskih nagonih. Ubogi mornar se je vrnil pred kratkim z daljšega potovanja domov. Nadejal se je veselega sprejema domačih ter da stolarska delavnica dobro uspeva vsled njegove denarne pomoči, ki tudi ni izostala za časa njegove odsotnosti. Toda sprejem je bil hladen in mati in sin sta mu surovo odgovorila na njegovo vprašanje, da nimata več delavnice in da sta vse prodala. To je moža seveda ujezilo in se je sprl s sinom, ki je v noči na to zasnoval in v jutro izvršil grozni zločin. Navsezgodaj, ko je oče še mirno spal, mu je namreč sin prerezal vrat s britvijo. Nesrečnež se je skušal braniti, a morilec mu je zadal še globlje rano ter nato pobegnil z britvijo v roki, za njim pa njegova mati. So sedje, ki so ju videli bežati, so slutili, da se je moralo zgoditi nekaj groznega in pohiteli so na pomoč mornarju, ki je še dihal. Pozvani zdravnik mu je obvezal rane ter ga pustil prenesti v bolnišnico, kjer je kmalu na to umrl. Sina in mater so zaprli.

V vilji zgoreli dve osebi. Zgorela je vila Nobel pri Viborgu. Zgorela je 17letna Noblova hčerka Marija in 7letni sin Ludovik. Guvernanta je pa ublaznela.

Nova srbska stranka v Bosni. Dolejš enotna srbska stranka se razcepi; poslanec Kočić ustanavlja novo napredno, v narodnem oziru zmerno stranko, ki ne bo odklanjala hrvaških državnopravnih zahtev in bo stala na stališču sporazumnega dela vseh narodnosti v Bosni. Stranka bo izdajala tudi lastno glasilo.

Sleparski zdravniški zavodi v Ameriki. V Ameriki so začele razne države z vso silo nastopati proti »zdravniškim zavodom«. Država Ohio bo naredila po-

stavo, ki bo postavila vse take zavode pod najstrožjo državno kontrolo; vsi zdravniki v takih zavodih bodo morali biti državno izprašani, tako da raznim prodajalcem vode v takih zavodih ne bo mogoče več poslovati. Pokrajinski zdravnik Cline v Clevelandu je pretečeni teden zaprl zdravniški zavod »The European Medical Institute« v Clevelandu na E 9. cesti. Neki duhovnik se je pritožil, da so mu »zdravniki« v tem zavodu rekli, da je nevarno bolan in da mora plačati 500 dolarjev, če hoče biti zdrav. V tem zavodu so baje imeli tudi navado, da so prisilili vsakega, ki je prišel k njim glede zdravja, da se je slekel, nakar so ga peljali v posebno sobo, da ga »preiščejo«. Medtem pa je kdo drugi pregledal njegovo obleko in dognal koliko denarja ima, da so mu potem vedeli napisati temu primeren račun. — Sodišča v Zedinjenih državah imajo sedaj zlasti mnogo opraviti s slučajmi prodajanja sleparskih zdravil. Že doslej se vrše preiskave zaradi 2000 tozadevnih slučajev, 150 se jih obravnava že pred sodnijami.

Dvakratni umor in samoumor. Iz Lvova poročajo: V vasi Zavale se je dogodila 5. t. m. grozna ljubavna drama. 28letni privatni uradnik Navrelo Lokusta je imel ljubavno razmerje z 19letno Marijo Nikitorovo, ki pa je pred časom to razmerje razdrila in pričela novo z uradnikom Luhawieskim. Ko je Lokusta 5. t. m. zvedel, da je Luhawieski pri Nikitorovi, ga je pričakoval v zasedi ter streljal nanj, ko je prišel iz hiše Nikitorove in hotel zajeziti konja. Luhawieski se je smrtno ranjen zgrudil na tla. Na strele je prihitela iz hiše Nikitorova, ki jo je Lokusta nato ustrelil na mestu v srce, da se je mrtva zgrudila. Nato si je pogнал tudi sam krogeljo v glavo. Trupli so prenesli v mrtvašnico, medtem ko so ranjenega Luhawieskega prepeljali v bolnišnico. Da bi okrevail, dvomijo.

Kako se je rešila neka dama napadalca. V Parizu so te dni splošno občudovali duševno prisotnost neke mlade dame, ki jo je pokazala ob nekem ponočnem napadu. Mlada dama je bila na obiskih pri znancih v Passyju ter se je okoli polnoči peljala sama v zaprtem vozu domov. Ko se je pripeljal voz na Place de l'Etoile, je stal tam na trotoarju nek moški, ki je dal kočijažu znamenje, naj ustavi. Kočijaž je mislil, da je tujec kak znanec dame v vozu ter je res ustavil voz. Tujec pa je bil nek počestni lopov, pariški apaš, ki je odprl vrata kočije ter s tihim glasom zapovedal dami, naj mu izroči denarnico, ker bi se ji v nasprotnem slučaju godilo slabo. Dama pa se ni dala prestrašiti. Hitro, da lopov niti opazil ni, je potegnila iz klobuka eno dolgih igel ter sunila globoko v vzdignjeno roko lopova. »Tu imate spomin od mene!« zakrivala je in hotela suniti v drugič, toda ropar ni čakal ter je odskočil od voza. Kočijaž je postal pozoren, ko je začul zadnje besede, udaril je po konjih in šlo je v diru naprej. Dama je bila rešena.

Književnost.

* **Čas.** 1911. V. letnik. Zvezek 7. in 8. — Vsebina: Propad budizma (Fr. Terseglav). — Jezus v poeziji (Venceslav Belč). — Moderne slovenske romantične igre (prof. Adolf Robida). — Umetnost in kritika (dr. Aleš Ušeničnik). — Listek: Liliencron in Cerkev. — Etika brez religije. — Novo slovensko delo o socializmu (Vl. Knaflič, Socializem). — Socializem in vera. — Literarne vesti. — »Čas« izhaja po desetkrat na leto. Naročnina 7 K, za di-jake 4 K. Za člane »Leonove družbe« je naročnina plačana z letnino. Naročnina se pošilja na »Leonovo družbo« ali »Čas« v Ljubljani.

* **Responsoria** I. ad Missam in tono solemni & II. ad »Ite missa est« (aut »Benedicamus Domino«), po najnovejši izdaji za čveteroglasni mešani zbor harmoniziral Anton Foerster. Cena izvodu na papirju 25 vin., na karton nalepljenemu 55 vin. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Na vsestransko zahtevo je »Katoliška Bukvarna« vnovič izdala te že zelo pogrešane responsorije. Rabijo se ne le samo pri sv. maši, temveč tudi ob raznih drugih prilikah in cerkvenih slovesnostih; dobivajo in naročajo se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Na ogled se iste ne razpošljejo.

Silvin Sardenko, Slovanska apostola. Zgodovinska igra v petih dejanjih. Ob 1025letnici Metodove smrti (885—1910). V Ljubljani 1910. Izdalo

»Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«. Založila »Katoliška Bukvarna«. Str. 70. Cena 1 K 20 vin., po pošti 10 vin. več. »Dom in Svet« 1. 1910. piše o tej igri sledeče:

Sardenkova zgodovinska igra nam predločuje tipične prizore iz onega velikega časa, ko sta slovanska apostola, boreč se s poganstvom, razkolništvom in narodnostnimi nasprotji, privedla Slovane do katoliške vere. Velika zasluga Sardenkova je ta, da pojmuje kulturno delo Cirilovo in Metodovo mnogo globlje, nego se godi dandanes, ko mora njuno častljivo ime služiti čisto stremljenjem, ki so čisto nasprotna zgodovinskemu delu svetih bratov. Pisatelj najprej kratko označi dobo, v kateri se vrši igra, in razne verske in politične nazore, ki so živeli tedaj v Panoncih.

Dejanje je prav mojstrsko razpo-rejeno. Sveta brata prideta ravno vsled tega do popolne veljave, ker pisatelj prikaže na odru samo veliki vpliv, ki izhaja od njunih oseb. Gledalec vidi zgodbo Trudopolkove rodbine, a v svetlobi, ki prihaja od solnca svetih bratov. Jezik je jako lep, kratek, krepak. Igra je prav primerna za naše društvene odre in se bo lahko predstavljala tudi ob bolj skromnih tehniških sredstvih, ker obsega samo moške vloge in je prizorišče le dvoje: v Trudopolkovi sobi in pred njegovo hišo. Zato upamo, da bomo čestokrat gledali Sardenkovo igro na naših odrih.

A. K. Slomšek o sv. Cirilu in Metodu. Ob 1025letnici Metodove smrti (885—1910) izdalo »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda« pod zavetjem Device Marije. V Ljubljani 1910. Cena 1 krono, po pošti 10 vin. več.

V knjigi so zbrani biseri Slomškove govornosti in njegovega poljudnega jedrnatega sloga. Slomšek nam tukaj nedosežno lepo popisuje življenje in delo sv. Cirila in Metoda, pripoveduje o naših razkolnih bratih in prav zanimivo poroča o važnejših dogodkih v vzhodni cerkvi. Pridejana je pregledna zgodovina češčenja sv. Cirila in Metoda med Slovenci pred Slomškom in po njegovi smrti. V knjigi je mnogo lepega gradiva za cerkvene in duštvne govore. Tudi preprosto ljudstvo jo bo de bralo z velikim zanimanjem.

* **Globoko zasnovani roman.** Najnovejši zvezek »Leposlovne knjižnice« nudi krasen Dickensov roman »Povest o dveh mestih«, ki zavzema v slovstvu vseh narodov eno najodličnejših mest. Saj se pisatelj po pravici prišteva med največje romanopisce vseh vekov, in ravno »Povest o dveh mestih« kaže vse vrline njegovega globekega duha. Roman je pravzaprav tragedija francoske revolucije; Dickens nam v njem z mojstrsko roko slika vzroke, nastanek in bistvo tega velikega zgodovinskega prevrata. Ne ošabnosti in nasilstev aristokracije, ne podivjanosti in slepote Jakobinstva ni nobeden tako živo, verno in s takim sarkazmom ter duhovitostjo opisal kakor Dickens. Sredi tega divjega meteža najhujših strasti pa zvene strune najnežnejše milobe požrtvovalnosti, zvestobe in velikodušnosti, ki omiljuje temno sliko onih silovitih časov. In kar se tiče značajev v Dickensovi povesti, bi ostreje risanih in markantnejših težko drugod zasledil v celem svetovnem slovstvu. Dickensov roman razširi bralcu duševno ozorje kakor malokateri drugi, ga uči umevati zgodovino in blaži duha ter povzdiguje v heroizmu ljubezni ter prijateljstva, ki ga pravzaprav ta povest — ki bi se tudi lahko velika pesem imenovala — opeva. Kdor bo po tej knjigi segel, temu se bo srce široko odprlo za vse plemenito in dobro. Slovenci smemo na prevod Dickensove »Povesti o dveh mestih« biti ponosni, ker smo s tem zopet nov biser svetovne literature vpletli med tisto malo dragocenih stvari, ki jih imamo predstavljene. Vsak omikanec si bo zato ta zvezek »Leposlovne knjižnice« gotovo rad nabavil in z njim obogatil svojo knjižnico. Knjiga je izšla v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani in velja broširana 5 K 50 vin., elegantno vezana 6 K 50 vin.

Hiša na prodaj

ulica na Grad št. 7 blizu sv. Florijana cerkve, s 6 stanovanji. Cena nizka. Več se poizve od 8.—9. ure dopoldne pri mag. slugi Bevcu na magistratu, popoldne pa vsak dan na Dolenjski cesti 50. 2096

Izjava.

Z ozirom na notico v številki 484 dnevnika »Jutra« z dne 4. julija 1911 »Imeniten doktor« izjavljam podpisana Gusti Gaggi, soproga potnika v Ljubljani, da se tiče predmetna notica mojega otroka Herberta, kateri je bil začetkom maja letos od gda. drja. Frana Derganca, primarija v deželni bolnici v Ljubljani, operiran na kili in sicer na levi strani života. Ni res, da bi bil g. dr. Derganc operiral mojega otroka na zdravi strani, pač pa je izvršil ta isti operacijo pri otroku na bolni strani in sicer z najboljšim uspehom, za kar se mu s tem zahvaljujem.

Ker je cela zadeva postala vsled navedene notice »Jutra« javno in splošno znana, dovoljujem podpisana gdu. primariju drju. Dergancu, da mojo gorrenjo izjavo priobči v dnevnikih, »Slovenec«, »Slov. Narod«, »Jutro«, in »Lai-bacher Zeitung«.

V Ljubljani, dne 7. julija 1911. 2113 Gusti Gaggi.

Kovačija

v jako prometnem kraju, ležeča ob glavni cesti, se odda z orodjem vred takoj zastoj v najem. Naslov pove upravništvo tega lista. 2102

Ime:
R. Miklauc
Ljubljana
592
bodi vsakemu znano
pri nakupu blaga
za obleko in perilo.

Nujno se išče stanovanje

za avgustov termin z najmanj tremi velikimi sobami in stranskimi prostori, na zračnem kraju zaradi otrok. Če ie mogoče vrt; višja nadstropja izključena. Ponudbe do 15. julija na upravništvo »Slovenca«. 2109

Dekle

poštenih staršev, pridna, zanesljiva in zdrava izučena šivilja, ki mogoče zna nekoliko kuhati in ima veselje do trgovine na deželi, se sprejme lahko takoj po dogovoru. Naslov se izve pri upravništvu »Slovenca«,

Proda se dobro ohranjena kočija,

ki je bila pred kratkim časom prenovljena. Cena 400 kron. Ogleda se v Kranju pod mestom št. 31. 2106

CYCLES
KINTA
K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča so-lidna in neprekosljiva so 866
„Kinta“-kolesa.
Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.
K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 9.
Specialna trgovina s kolesi in posameznimi deli.
Izposojevanje koles.

H. SUTTNER
Briljanti po nizki ceni.

ur.ar.prva največja domača
exportna tvrdka ur zlatnine
in srebrnine Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška-va-
stvena znamka: **„IKO“**

Cenik zastoj in
poštne prešte

Oglejte si veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“

pri Fr. Čudnu trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve.

Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi.

Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezenje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Ceniki zastoj, poštne prosto. — Ceniki zastoj, poštne prosto.

913

Zastopnik in ravnatelj

le prva moč, se išče za celo Kranjsko. Inteligennti reflektantje, ki razpolagajo s 5—10.000 K gotovine in imajo prima reference, si morejo zagotoviti pošteno, stalno in dobro bodočnost z razpečevanjem novosti brez konkurence, ki je potrebna in koristna za vsakega stanovalca, kmeta, posestnika, trgovca ali industrijca ter sploh za vsako hišo. Ponudbe je pošiljati takoj pod **G. R. 2088** na upravo lista.

ANTON ŠARC, Ljubljana.

Izdelovanje perila, pralnica in svetlolikalnica, električni obrat, priporoča zelo dobro in solidno izdelano perilo po nizkih cenah.

„TETRA“

srajce za gospode v različnih barvah, dobre kakovosti, izborna noša. Posebno priporočljivo za osebe, ki se rade pote in zoper prehlad. Dobi se blago :: in po meri izdelano perilo. ::

1787 (1)

Vzorci so vsakemu na razpolago.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. 13. zvezek ljudske knjižnice. K 2-20, vezano K 3-20. — Navedena povest je istinito biserna povest, ki bo bralca privezala nase z neodoljivo silo in se mu po svoji krasni vsebini neizbrisno vtisnila v spomin.

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. K 3—, elegantno vezano K 4—. — Ze dolgo smo občutno pogrešali točnega navodila za olikano in oglašeno vedenje v družbi, kajti ne le naše ljudstvo, temveč tudi izobraženec mora imeti vočkrat pri roki zanesljivega svetovalca, kako mu je pri tej in oni priliki v družabnem življenju nastopati, da se ne zameri in ne pride v zadrego. Tej potrebi bo ta knjiga v vsakem oziru odpomogla.

Sociologija. Spisal dr. A. Ušeničnik. K 8-50, vezano K 10-80. — Celo veliki narodi nimajo dela, ki bi se moglo po znanstveni temeljivosti in obsebnosti ter po strokovni popolnosti meriti z navedenim delom našega domačega učenjaka. Dr. Ušeničnikovo sociologijo smemo s ponosom uvrstiti med najodličnejša dela svetovne znanstvene literature.

Poezije Anton Medved-ove.

I. del K 3-80, elegantno vezano K 5—; — II. del K 4—, elegantno vezano K 5-40. Poezije Medvedove, ki je pač ena naših najkrepkejših in najizrazitejših pesniških individualnosti, so v kras vsakemu slovenskemu domu.

Leposlovna knjižnica:

1. zvezek: **Razporoka.** Pavel Bourget. — Kalan. Roman. K 2—, vezano K 3—.
2. zvezek: **Stepni kralj Lear.** Ivan Turgenjev. — Josip Jurca. K 1-20, vezano K 2-20.
3. zvezek: **Straža.** Fran Virant. — Boleslav Prus. Povest. K 2-40, vezano K 3-40.
4. zvezek: **Ponižani in razžaljeni.** F. M. Dostojevskij. — Vladimir Levstik. Roman v štirih delih in z epilogom. K 3—, vezano K 4-20.
5. zvezek: **Kobzar.** Taras Ševčenko. — Josip Abram. Izbrane pesmi. Z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom. K 2-40, vezano K 3-60.
6. zvezek: **Mož Simone.** Champol. — V. Levstik. Roman. K 1-40, vezano K 3—.
7. zvezek: **Hajdamaki.** Taras Ševčenko. — Josip Abram. Poem z zgodovinskim uvodom o hajdamaščini. (Kobzar II. del.) Broširano K 1-50. (VI. in VII. zvezek skupno K 3-40, vez. K 4-50.)
8. zvezek: **Dolina krvi.** (Glenanar.) A. Sheehan. — Fran Bregar. Povest iz irskega življenja. K 4-20, vezano K 5-80.
9. zvezek: **Kacijanar.** Anton Medved. Tragedija v petih delih. K 1-40, vezano K 2-40.
10. zvezek: **Roma.** Silvin Sardenko. Poezije. K 2—, vez. K 3-20.
11. zvezek: **Andrej Hofer.** tirolski junak. Fran Rihar. Ljudska igra v petih dejanjih s predgovorom in sklepno sliko (18 moških, 4 ženske vloge). K —80, deset izvodov K 5—.
12. zvezek: **Črna žena.** Povest iz domače zgodovine. K 1-40, vezano K 2—.

Ljudska knjižnica:

1. zvezek: **Znamenje štirih.** Conan Doyle. Londonska povest. K —60, skupaj vezan z II. zvez. K 1-80.
2. zvezek: **Darovana.** Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. K —60, skupaj vezan s I. zvezkom K 1-80.
3. zvezek: **Jernač-Zmagovač.** Henrik Sienkiewicz. — Fran Virant. Povest. — **Med plavci.** Artur Achleitner. Povest tirolskega gorskega župnika. K —60, skupaj vezan s VI. zvezkom K 1-40.
4. zvezek: **Malo življenje.** Dr. Fran Detela. Povest. K 1—, vezano K 1-90.
5. zvezek: **Zadnja kmečka vojska.** Avgust Senoa. Zgodovinska povest iz leta 1573. K 1-60, vezano K 2-60.
6. zvezek: **Gozdarjev sin.** Fran S. Finžgar. Povest. K —20, skupno vezano s III. zvezkom K 1-40.
7. zvezek: **Prihajač.** Dr. Fran Detela. Povest. K —90, vezano K 1-70.
8. zvezek: **Pasjeglavl.** Alojzij Jirasek. Zgodovinska povest. — **Kristusove legende.** 1. Vodnjak modrih mož. — 2. Betlehemske detce. — 3. Sveta noč. — 4. Beg v Egipt. — 5. V Nazaretu. — 6. V templju. — 7. Taščica. —

URA z verižico za samo kron 2' 20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezjska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2-20, ter 3letnim pisanim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 6—, 5 kos. K 9—. Pošilja proti povzetju

prusko-šlezjska izvozna tvrdka
A. Gelb, Krakow 340.

Za neugajajoče denar nazaj.

Rheuma

Odprto od 1. aprila do 1. novembra.

Nizke cene kakor doslej, vključno času primernim novostim.

Od 1. septembra do 1. junija 25% znižane cene.

Čudoviti zdravilni uspehi. Radiaktivna termalna kopel 35—44° C.

Krapinske toplice

Zdravljenje s pitjem termalne vode. Razpošiljalnica termalne vode. Obisk 6000 oseb. Hrvaško (Hrvaška Svica). Obisk 6000 oseb. Basini, marmorne, prane, mahovnate kopeli, fango, sudarija. Prospekte in pojasnila daje kopalniški ravnateljstvo. Pravilni naslov samo: **Krapinske toplice**, Hrvaško.

Protin

Odprto od 1. aprila do 1. novembra.

Zdraviliški dom, 200 bogato opremljenih sob, prekrasni park, terasa, zdrav. salon, stalna vojaška zdrav. godba. Lift, telefon, avtomob. garaža, posojevalnica avtomobilov.

Na železniški postaji Rogatec (stranska postaja južne železnice proge Dunaj—Trst). 1292 6
Avtomobilska zveza pri vlakih ob 11. uri 16 minut dopoldne in ob 5. uri 32 minut popoldne. Na železniški postaji Zabok zveza z avtomobilskim omnibusom pri vlakih ob 9. uri dopoldne in ob 4. uri 7 minut popoldne od dne 1. maja do 1. oktobra.

St. 21649.

Razglas.

V smislu §. 53. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljana daje podpisani mestni magistrat javno na znanje, da so **računski sklepi za leto 1910** in sicer:

- 1.) mestnega zaklada,
- 2.) ubožnega zaklada,
- 3.) zaklada meščanske imovine,
- 4.) ustanovnega zaklada,
- 5.) mestnega loterijskega posojila,
- 6.) mestnega vodovoda,
- 7.) mestne klanjnice in
- 8.) mestne elektrarne dogotovljeni, ter bodo 14 dni, to je od 10. do 24. julija v prostorih mestnega knjigovodstva razgrnjeni občanom na upogled, da zamore navesti vsakdo svoje opazke o njih.

O pravočasno vloženi ugovori bo razsojal mestni magistrat.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 8. julija 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni

c. kr. deželne vlade svetnik

Laschan I. r.

2092 3

soba v gostilni pri „zlati goski“. Burka v enem dejanju. (6 ženskih vlog.) K —80.

8. Naš gospod in sveti Peter. K 2-20, vezano K 3-20.

Velika zgodovinska povest kmečkega punta na Češkem.

9. zvezek: **Alešovec, Kako sem se jaz likal.** I. del. K 1-20, vezano K 2—.

10. zvezek: Isto II. del. K 1-20, vezano K 2—.

11. zvezek: Isto III. del. K 1-20, vezano K 2—.

12. zvezek: **Dolžan, Iz dnevnika malega poredneža.** K 1-40, vezano K 2-30.

13. zvezek: **Haggard, Dekle z biseri.** K 2—, vezano K 3-20.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Andrej Kalan. Nova zbirka. I. zvezek. K —80.

Zadnji dnevi Jeruzalema. (Lucij Flav.) J. Spillmann J. D. Zgodovinski roman. 2 dela. K 3-80, vezano K 5-40.

Za križ in svobodo. Igrokaz v petih dejanjih (6 moških in 1 ženska vloga). K —50, pet izvodov in več po K —35.

Posebno za mladeniška društva pripravna igra polna navdušenja za krščanska načela.

Slovenska apostola. Sardenko. Zgodovinska igra. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1-20.

Slomšek o sv. Cirilu in Metodu. Ob 1025 letnici Metodove smrti (885—1910). K 1—.

Krek, Turški križ. (Igra v štirih dejanjih.) —

Tri sestre. (Igra v treh dejanjih.) K 1—, 10 izvodov K 8—.

Vsebinska obeh, za mešane vloge prirejenih iger, je tako zanimiva ter za oster tako sijajno prirejena, da se bodeta radi svoje lahke uprizorljivosti gotovo kmalu osvojili naše ljudske odre.

Zbirka ljudskih iger: dosedaj 11 zv. po K —80.

Ta zbirka je zlasti za naša izobraževalna društva, pa tudi za druge odre ljudskega in diletanškega značaja neobhodno potrebna; igre se dajo vse brez posebnih pripomočkov lahko uprizoriti.

Vsebinska:

1. zvezek se začasno ne dobi.

2. zvezek: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. (6 moških vlog.) — 2. Kmet-Herod ali gorje mu, ki pride dijakom v roke! Burka s petjem v dveh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Zupan sardamski ali Car in tesar. Veseloigra v treh dejanjih. (10 moških vlog.) — 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih za dekleta. (5 ženskih vlog.) K —80.

3. zvezek: 1. Milni pod zemljo ali zadnje ure poganstva v Rimu. Igra v petih dejanjih. (10 moških oseb.) — 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. (11 moških vlog.) — 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. (12 ženskih vlog.) K —80.

4. zvezek: 1. Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Vaški skopuh. Igrokaz v treh dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Novi zvon na Krčinah ali srečna sprava. Selska igra v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 4. Zakleta

5. in 6. zvezek: 1. Garcia Moreno. Zaloigra v petih dejanjih. (16 moških vlog.) — 2. Krčmar pri zvitem rogu. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 3. Kukavica modra ptica ali boj za doto. Veseloigra v štirih dejanjih. (8 ženskih vlog.) — 4. Sveta Cita. Slika iz njenega življenja v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) — 5. Pri gospodi. Saloigra v dveh dejanjih. (5 ženskih vlog.) — 6. Crevljar. Veseloigra v treh dejanjih. (6 moških vlog.) — 7. Kmet in fotograf. Komičen prizor. (3 moške vloge.) — 8. Kovačev študent. Burka. (6 moških in 1 ženska vloga.) K 1-60.

7. in 8. zvezek: 1. Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta. Igrokaz v treh dejanjih. (8 moških vlog.) — 2. Za letovišče. Burka enoče-janka. (12 moških vlog in 2 otroka.) — 3. Občinski tepček. Veseloigra v treh dejanjih. (13 moških vlog.) — 4. Dve materi. Igrokaz s petjem v štirih dejanjih. (12 ženskih vlog.) — 5. Nežka z Bleda. Narodna igra v petih dejanjih. (19 ženskih vlog.) — 6. Najdenski hči. Igra za ženske vloge v treh dejanjih. (9 ženskih vlog.) K 1-60.

9. zvezek: 1. Na Betlehemske poljanah. Božična igra v treh dejanjih. (9 moških vlog.) — 2. Kazen ne izostane. Igra v štirih dejanjih. (5 moških vlog.) — 3. Očetova kletev. Igra v treh dejanjih. (16 moških vlog.) — 4. Čašica kave. Veseloigra v enem dejanju. (8 ženskih vlog in dva otroka.) K —80.

10. zvezek: 1. Fernando strah Asturije ali izpreobrnjenje roparja. Igrokaz v treh dejanjih. (11 moških vlog.) — 2. Rdeči nosovi. Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 3. Zda gre sem, zda pa tja. Burka v enem dejanju. (5 moških vlog.) — 4. Poštna skrivnost ali začarani pismo. Burka v enem dejanju. (7 moških vlog.) — 5. Strahovi. (3 ženske vloge.) K —80.

11. zvezek: 1. Večna mladost in večna lepota. Igrokaz v treh dejanjih. (14 ženskih vlog.) — 2. Repoštev, duh v krkonoskih gorah ali vsega je enkrat konec. Čarobna burka v petih dejanjih. (9 moških vlog.) — 3. Prepirljiva soseda ali boljša je kratka sprava kot dolga pravda. Burka v enem dejanju. (4 moške vloge.) K —80.

12. zvezek: (Za moške vloge: Izgubljen sin. V ječi. Pastirji in kralji. — Za ženske vloge: Ljudmila, Planšarica.) K —80.

13. zvezek: (Za ženske vloge: Vestalka. Smrt Marije Davice. Marijin otrok.) K —80.

14. zvezek: (Za ženske vloge: Junaška deklica Devica Orleanska. — Za moške vloge: Sv. Boštjan. — Za otroške vloge: Materin bla goslov.) K —80.

15. zvezek: (Za ženske vloge: Fabelola in Neža. — Za moške vloge: Turki pred Dunajem.) K —80.

Navedene igre so si vsled lahke uprizorljivosti in krasne vsebine v najkrajšem času osvojile vse naše domače odre.

Vse te knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, v knjigarni „Mirija“ v Kranju in I. Krajec nasl. v Novem mestu.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.